

Raport
o sytuacji spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych
na 31 grudnia 2016 roku

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
DEPARTAMENT BANKOWOŚCI SPÓŁDZIELCZEJ i SPÓŁDZIELCZYCH KAS
OSZCZĘDNOŚCIOWO - KREDYTOWYCH

Warszawa, maj 2017 r.

Spis treści

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia	3
Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok.....	4
Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna	7
Działalność kredytowa sektora.....	7
Pozostałe aktywa kas.....	14
Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego	15
Sprzedaż wierzytelności	18
Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas.....	18
Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas.....	20
Struktura depozytów.....	21
Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa	25
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej	28
Rozdział 9 Wyniki sektora skok.....	30
Przychody.....	31
Koszty.....	31
Wynik finansowy	32
Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok.....	36
Spis tabel	39
Spis wykresów.....	41

Rozdział 1 Najważniejsze uwagi i spostrzeżenia

Raport zawiera informacje o sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych według stanu na koniec 2016 r. Sporządzony on został głównie na podstawie danych sprawozdawczych¹ oraz zaktualizowanych przez kasy danych pochodzących z zatwierdzonych sprawozdań finansowych za rok 2015, zweryfikowanych przez biegłych rewidentów. Dane większości kas za rok 2016 nie zostały jeszcze zweryfikowane przez biegłych rewidentów i mają wyłącznie charakter wstępny. W ubiegłych latach w wyniku ustaleń biegłych wprowadzano znaczące korekty mające wpływ na poziom wyniku finansowego oraz kapitałów własnych kas. Analizując dane sprawozdawcze stwierdzono, że nie wszystkie kasy uwzględniły w swojej sprawozdawczości uwagi i zastrzeżenia KNF, zgłaszane w wyniku ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego, w związku z tym faktyczna sytuacja niektórych kas może się nadal różnić od tej prezentowanej w sprawozdawczości.

Na koniec 2016 r. działalność prowadziło 40 kas, w stosunku do końca 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o osiem (SKOK Wyszyńskiego, SKOK Powszechna i SKOK Profit zostały przejęte przez banki, a działalność SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka i SKOK Skarbiec została zawieszona)². Dodatkowo w styczniu 2017 r. działalność SKOK Wielkopolska również została zawieszona, a w lutym 2017 roku sąd ogłosił upadłość tej kasy. Ze względu na trwające procesy restrukturyzacyjne w sektorze skok prezentowane dane, także historyczne, w celu zachowania ich porównywalności zostały przedstawione przede wszystkim w odniesieniu do kas działających na koniec 2016 roku. Natomiast dla zobrazowania procesów zachodzących w sektorze skok zaprezentowano także niektóre dane dotyczące kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.

Na podstawie analizy danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec 2016 r. stwierdzić należy, że fundusze własne - obliczone zgodnie z ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1910 z późn. zm.; dalej: ustawa o skok) - wynosiły 206,2 mln zł i w stosunku do końca 2015 r. ich wartość obniżyła się o 359,9 mln zł. Spadek ten nastąpił pomimo objęcia i opłacenia przez Kasę Krajową w niektórych kasach udziałów nadobowiązkowych. Uwzględniając dodatkowo wyniki inspekcji przeprowadzonych w kasach przez UKNF oraz wnioski z prowadzonego nadzoru analitycznego, wartość funduszy niektórych kas powinna być istotnie obniżona, a ich łączna wartość w całym sektorze prezentowana na poziomie nie wyższym niż (-) 124,7 mln zł (wedle szacunków nadzoru korekty powinny być dokonane na poziomie co najmniej (-) 330,9 mln zł).

¹ Dane sprawozdawcze przekazane do UKNF do dnia 20.04.2017 r.

² Łącznie na koniec grudnia 2016 r. – w okresie sprawowania nadzoru przez KNF w ramach procesów restrukturyzacyjnych sektora skok – liczba kas działających zmniejszyła się o 15, w tym: 6 kas zostało przejętych przez banki (SKOK św. Jana z Kęt, SKOK Kopernik, SKOK Wesoła, SKOK Wyszyńskiego i SKOK Powszechna, SKOK Profit), jedna kasa (SKOK Kwiatkowskiego) przejęła inną kasę (SKOK Siarkopol), 1 kasa (SKOK Szopienice) połączyła się z inną kasą (SKOK Dziedzice) oraz działalność siedmiu kas (SKOK Wspólnota, SKOK Wołomin, SKOK Kujawiak, SKOK Polska, SKOK Jowisz, SKOK Arka, SKOK Skarbiec) została zawieszona i zostały skierowane wnioski do właściwych sądów o ogłoszenie upadłości tych kas.

Pamiętać przy tym należy, że ustalenia inspekcji oraz nadzoru analitycznego dotyczą m.in. wyceny ryzyka występującego w kasach oraz wielkości brakujących odpisów aktualizujących.

Współczynnik wypłacalności sektora skok na koniec grudnia 2016 r. prezentowany był w wysokości 2,08%, a po uwzględnieniu ustaleń nadzoru analitycznego i inspekcyjnego jego wartość powinna kształtować się na poziomie (-) 1,3%.

W 2016 r. w niektórych kasach sporadycznie występowały naruszenia normy obowiązkowej rezerwy płynnej. Kasy podejmowały działania w celu doprowadzenia ich działalności do zgodności z wymogami ustawy o skok.

40 kas prowadzących działalność na koniec 2016 r. wykazało łącznie stratę netto w wysokości 118,5 mln zł, natomiast na koniec 2015 r. te same kasy wykazały łącznie stratę netto w wysokości 24,7 mln zł. W 2016 r. nadal istotny (pozytywny) wpływ na wyniki sektora miały jednorazowe transakcje związane ze sprzedażą portfeli wierzytelności przeterminowanych. W niektórych kasach zaobserwowano również poprawiającą się rentowność działania, będącą skutkiem realizowanych procesów naprawczych.

Z danych sprawozdawczych kas z wyłączeniem kas przejętych i w upadłości wynika, że w 2016 r. nastąpił spadek:

- aktywów o 426 mln zł, tj. o 3,6%,
- depozytów o 32 mln zł, tj. o 0,3%,
- portfela kredytów przeterminowanych o 1,6 mln zł, tj. o 0,1%,
- funduszy własnych o 360 mln zł, tj. o 63,5%,

a jednocześnie zaobserwowano wzrost:

- portfela kredytowego netto o 60 mln zł, tj. o 1,0%,
- portfela kredytowego brutto o 109,8 mln zł, tj. o 1,5%.

Na koniec 2016 r. 31 kas i Kasa Krajowa objętych było postępowaniami naprawczymi, przy czym 10 kas realizowało programy naprawcze zaakceptowane przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Rozdział 2 Charakterystyka sektora skok

Na koniec 2016 r. działalność prowadziło 40 kas i w stosunku do końca 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o osiem. W kasach prowadzących działalność liczba placówek obniżyła się o 189 punkty sprzedażowe, tj. o 13,3%. Liczba członków kas nieznacznie obniżyła się o 0,6 tys., tj. o 0,03%. Wartość depozytów w kasach prowadzących działalność obniżyła się o 32,3 mln zł, tj. o 0,29%.

W 2016 r. zaobserwowano spadek liczby zadeklarowanych udziałów członkowskich o 0,94% do ponad 153 mln szt., co wynika z wypowiedzenia członkostwa i zgłoszonych przez członków wniosków o zwrot wpłaconych wcześniej udziałów. Obniżyła się także średnia liczba udziałów przypadających na jednego członka kasy (o 0,7% do 79,6 szt. na 1 członka). Nieznacznie natomiast wzrosła wartość wpłaconego funduszu udziałowego - o 0,10%, tj. o 0,5 mln zł. Wiąże się to z jednej strony z wypowiedzeniem udziałów przez niektórych członków kas, a z drugiej – z mniejszą, niż to

miało miejsce w okresach wcześniejszych, skalą obejmowania udziałów w kasach przez Kasę Krajową w ramach procesów restrukturyzacji poszczególnych kas.

W 2016 r. odnotowano spadek funduszy własnych w kasach prowadzących działalność na koniec 2016 r. o ok. 359,9 mln zł, co związane było m.in. z aktualizacją wartości posiadanych przez niektóre kasy portfeli akcji i udziałów, a także ponoszeniem przez kasy strat z działalności.

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (40 kas działających na koniec 2016 r.)

Wyszczególnienie	2015-12	2016-03	2016-06	2016-09	2016-12	Zmiana w okresie 12 miesięcy	Zmiana % w okresie 12 miesięcy
Liczba członków	1 926 558	1 924 500	1 929 328	1 929 240	1 925 948	-610	-0,03%
Liczba oddziałów i filii	1 421	1 288	1 273	1 267	1 232	-189	-13,30%
Liczba zadeklarowanych udziałów	154 783 660	153 539 370	153 526 398	153 020 953	153 323 560	-1 460 100	-0,94%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	80,3	79,8	79,6	79,3	79,6	-0,7	-0,91%
Wpłacony fundusz udziałowy (tys. zł)	478 860	481 615	486 968	477 090	479 324	464	0,10%
Fundusz zasobowy (tys. zł)	172 757	173 516	175 259	174 750	174 914	2 157	1,25%
Liczba zatrudnionych	3 218	3 145	3 085	3 050	3 024	-193	-6,01%
Liczba członków na pracownika	599	612	625	633	637	38	6,36%
Fundusze własne według ustawy o skok (tys. zł)	566 176	582 950	405 205	355 919	206 226	-359 950	-63,58%
Depozyty (tys. zł)	10 975 068	10 883 736	10 868 099	10 864 989	10 942 737	-32 331	-0,29%
Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	7 283 440	7 348 336	7 425 202	7 528 708	7 393 266	109 826	1,51%
Odpis aktualizujący utworzony (tys. zł)	1 072 662	1 121 475	1 161 030	1 238 342	1 122 056	49 395	4,60%
Kredyty i pożyczki netto (tys. zł)	6 210 778	6 226 861	6 264 172	6 290 366	6 271 210	60 431	0,97%
Aktywa (tys. zł)	11 749 506	11 643 086	11 448 594	11 372 557	11 323 031	-426 475	-3,63%

Średnia liczba zatrudnionych pracowników w przeliczeniu na placówki w sektorze wynosiła 2,4 etatu. Warto jednak zauważyć, że wiele placówek kas działa w formie punktów obsługi klienta, zatrudniających od 1 do 4 osób. Dodatkowo, część kas prowadzi działalność poprzez placówki franczyzowe lub pośredników na zasadach outsourcingu.

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych w stosunku do końca 2015 r., liczba członków kas zmniejszyła się o 8% (przy spadku liczby kas o 8 podmiotów). Na koniec 2016 r. jedna kasa zrzeszała przeciętnie 48,1 tys. członków (43,6 tys. na koniec 2015 r.). Sieć placówek w porównaniu z końcem 2015 r., wskutek likwidacji i przejęć, zmniejszyła się o 346 jednostek. W końcu 2016 r. na jedną kasę przypadało przeciętnie 31 placówek, a zatrudnienie w kasach w okresie dwunastu miesięcy zmniejszyło się o blisko 20,7%.

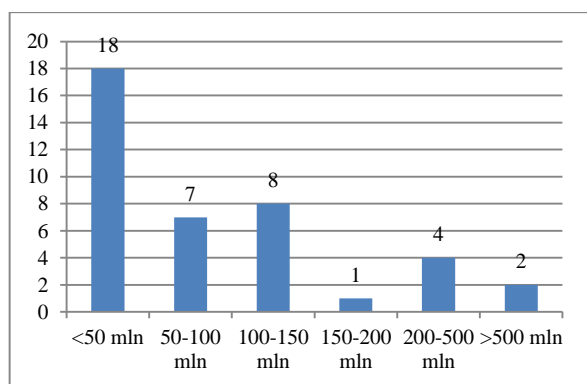
Suma bilansowa sektora skok na koniec 2016 r. wyniosła 11 323 mln zł i w okresie dwunastu miesięcy tego roku zmniejszyła się o 8,18%, przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec 2016 r., wartość aktywów obniżyła się o 3,63%. W sektorze dominują kasy, w których wartość aktywów nie przekracza 100 mln zł (25 kas, w tej grupie 18 kas posiadało aktywa poniżej 50 mln zł, a 10 kas wykazywało aktywa poniżej 20 mln zł i spełniało ustawową definicję „małej kasy”). Kasy, których wartość aktywów wynosi poniżej 100 mln zł, posiadają łącznie 8,2% aktywów wszystkich działających kas. Natomiast wartość aktywów dwóch kas przekraczała 500 mln zł - łączna suma ich aktywów wynosiła 8 079 mln zł, co stanowiło ponad 71,3% aktywów sektora.

Tabela 2. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)

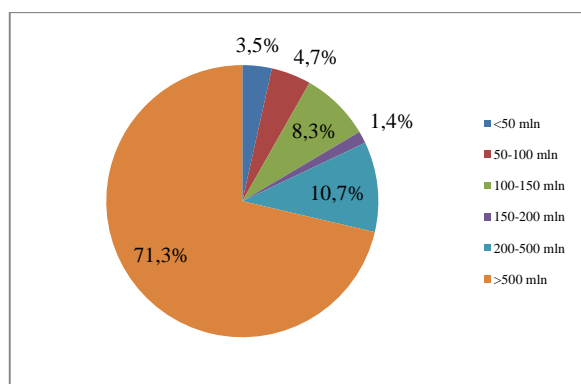
Wyszczególnienie	2014-12	2015-12	2016-12	Zmiana w okresie 12 miesięcy	Zmiana % w okresie 12 miesięcy
Liczba kas działających	50	48	40	-8	-16,67%
Liczba członków	2 185 349	2 094 669	1 925 948	-168 721	-8,05%
Liczba oddziałów i filii	1 621	1 578	1 232	-346	-21,93%
Liczba zadeklarowanych udziałów	64 442 622	155 611 839	153 323 560	-2 288 279	-1,47%
Liczba zadeklarowanych udziałów przypadająca na jednego członka	29	75	79,6	4,6	6,13%
Wpłacony fundusz udziałowy (tys. zł)	344 467	522 476	479 324	-43 152	-8,26%
Fundusz zasobowy (tys. zł)	559 481	194 958	174 914	-20 044	-10,28%
Liczba zatrudnionych	4 242	3 813	3 024	-789	-20,69%
Liczba członków na pracownika	515	549	637	88	16,03%
Fundusze własne według ustawy o skok (tys. zł)	52 084	210 832	206 226	-4 606	-2,18%
Depozyty (tys. zł)	12 660 314	11 873 042	10 942 737	-930 305	-7,84%
Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	9 283 013	7 883 841	7 393 266	-490 575	-6,22%
Odpis aktualizujący utworzony (tys. zł)	1 958 757	1 277 976	1 122 056	-155 920	-12,20%
Kredyty i pożyczki netto (tys. zł)	7 268 736	6 511 049	6 271 210	-239 839	-3,68%
Aktywa (tys. zł)	13 698 013	12 331 213	11 323 031	-1 008 182	-8,18%

W niektórych kasach obserwuje się podwyższone ryzyko koncentracji związane z działalnością depozytową oraz kredytową, co wynika z małej liczby aktywnych członków oraz istotnie większej od średniej w sektorze wartości depozytu (26 029 zł) lub kredytu (11 972 zł). Wartość depozytów zgromadzonych przez kasy na koniec 2016 r. wyniosła 10 942 mln zł i zmniejszyła się o 7,84 % w stosunku do końca 2015 r., przy czym w kasach, które prowadziły działalność na koniec 2016 r., suma depozytów obniżyła się o 0,3%. Przeciętnie wartość zgromadzonych na koniec 2016 r. depozytów członków na jedną kasę wyniosła 273 mln zł, wobec 247 mln zł na koniec 2015 r.

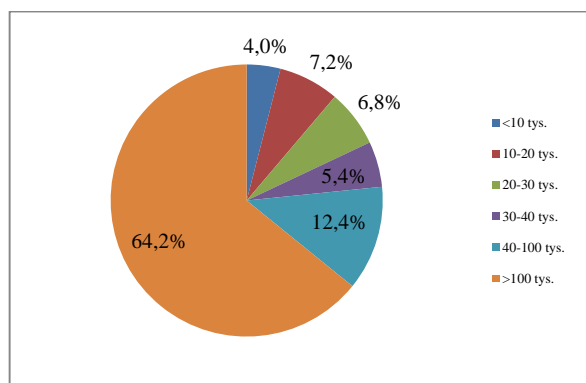
Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium wielkości aktywów (dane na koniec 2016 r.)

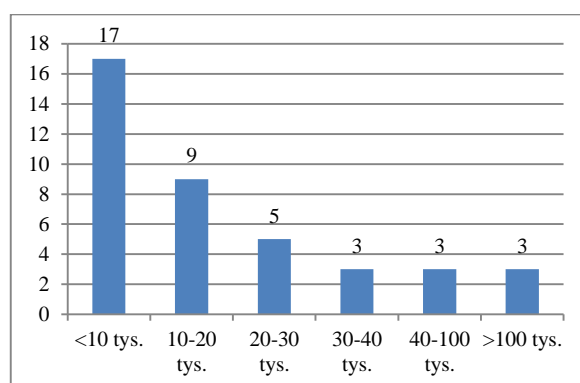
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec 2016 r.)

Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec 2016 r.)

Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec 2016 r.)

Rozdział 3 Aktywa - działalność kredytowa i inwestycyjna

Działalność kredytowa sektora

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, na koniec 2016 r. portfel kredytowy netto (tj. po pomniejszeniu o wartość utworzonych odpisów aktualizujących) wynosił 6 271 mln zł i był wyższy w stosunku do końca 2015 r. o 60 mln zł, co oznacza wzrost o ok. 1,0%. Portfel kredytowy netto stanowił ok. 55,2% wartości aktywów kas³.

W strukturze portfela kredytowego według terminów zapadalności dominują należności z terminem zapadalności powyżej 12 miesięcy, ich udział w portfelu należności kas wyniósł na koniec 2016 r. 80,5% wartości całego portfela.

Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec 2016 r. (w tys. zł)

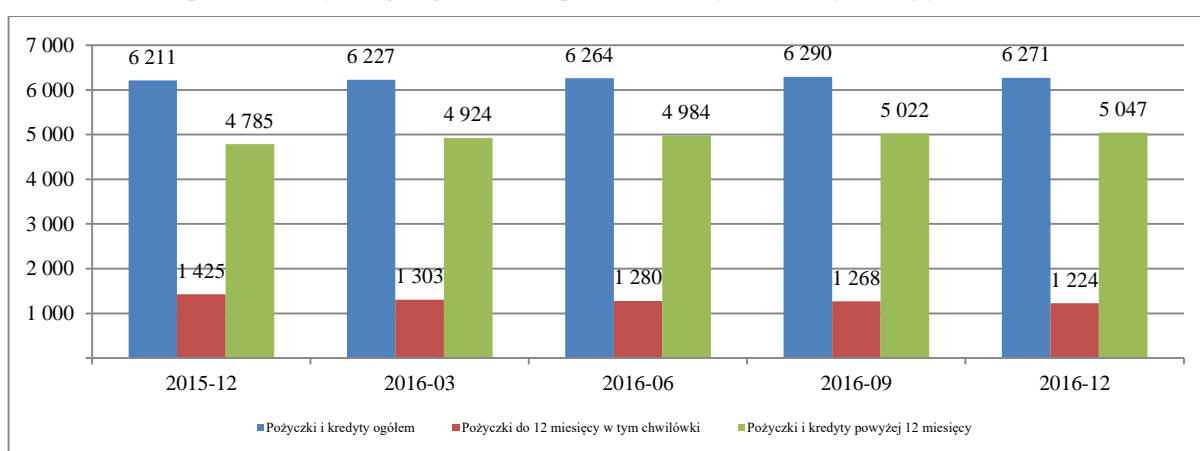
Wyszczególnienie	2015-12	2016-03	2016-06	2016-09	2016-12
Pożyczki i kredyty ogółem	6 210 778	6 226 861	6 264 172	6 290 366	6 271 210
Pożyczki do 12 miesięcy, w tym chwilówki	1 425 487	1 302 779	1 279 918	1 268 475	1 224 108
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	4 785 291	4 924 082	4 984 254	5 021 890	5 047 101
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	77,05%	79,08%	79,57%	79,83%	80,48%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	52,86%	53,48%	54,72%	55,31%	55,38%

³ Światowa Rada Związków Kredytowych, której członkami są kasy, rekomenduje utrzymywanie 70%-80% aktywów w portfelu kredytowym.

Tabela 4 Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)

Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	12.2016
Pożyczki i kredyty ogółem ⁴	7 268 736	6 524 441	6 271 210
Pożyczki do 12 miesięcy, w tym chwilówki	2 085 712	1 447 285	1 224 108
Pożyczki i kredyty powyżej 12 miesięcy	5 183 024	5 077 156	5 047 101
% udział pożyczek i kredytów powyżej 12 miesięcy w kredytach ogółem	71,31%	77,82%	80,48%
% udział pożyczek i kredytów w aktywach kas	53,06%	52,58%	55,38%

Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.

W strukturze terminowej portfela kredytowego według terminów pierwotnych (tj. okresów, na jaki została zawarta umowa) dominują kredyty udzielane na okres od 5 do 10 lat (68,5% portfela), przy czym wartość kredytów udzielonych na okres powyżej 5 lat stanowiła na koniec 2016 r. 74,9% wartości portfela kas. Po 2012 r., w związku z wejściem w życie ustawy o skok z 2009 r., struktura portfela kredytowego według terminów pierwotnych uległa istotnej zmianie. W stosunku do roku 2013 udział kredytów z terminem pierwotnym powyżej 5 lat wzrósł o 27,2 p.p. Mając na uwadze niskie stopy procentowe, wydłużanie terminu okresu pożyczki lub kredytu pozwala na zwiększenie zdolności kredytowej klienta, gdyż wielkość raty miesięcznej maleje. Wydłużanie okresu kredytowania w długim okresie prowadzić może jednak do wzrostu ryzyka płynności w kasach, wynikającego z niedopasowania terminów zapadalności aktywów oraz wymagalności pasywów, zwłaszcza przy niskich funduszach własnych kas, a także do wzrostu ryzyka kredytowego, gdyż w przypadku wzrostu stóp procentowych część klientów nie będzie w stanie regulować na bieżąco swoich zobowiązań. Trend ten utrzymywał się także w 2016 r., w którym wartość portfela kredytów udzielonych na okresy powyżej 5 lat wzrosła o 370 mln zł, przy wzroście wartości portfela o 60 mln zł⁵.

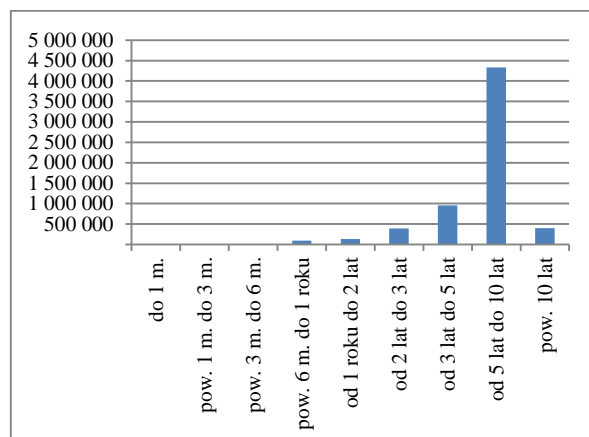
⁴ Wartość pożyczek i kredytów netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących.

⁵ Różnice w poszczególnych tabelach sprawozdawczych wynikają z nieprawidłowych danych sprawozdawczych przekazanych przez kasy.

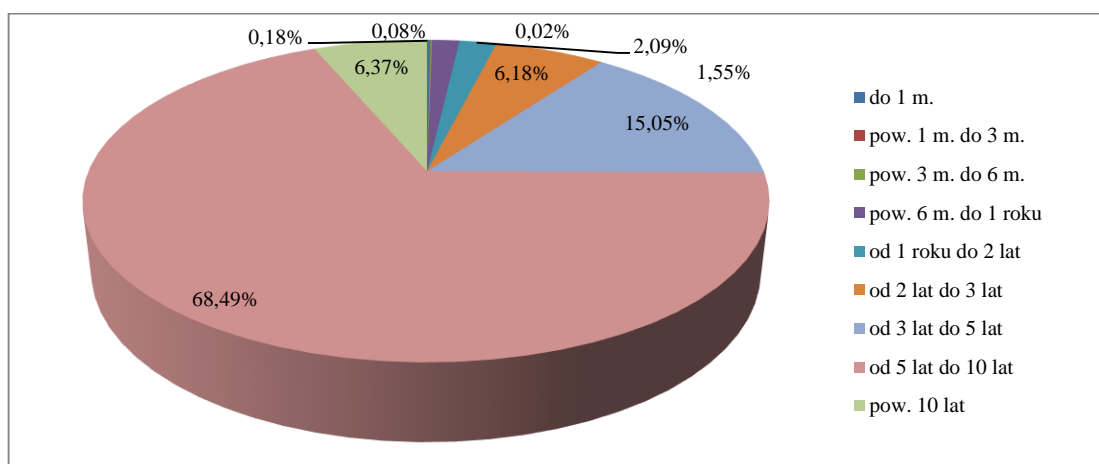
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2014	12.2015	12.2016	Zmiana za 12 miesięcy
do 1 m.	21 102	17 360	11 281	-6 079
pow. 1 m. do 3 m.	1 149	1 075	1 580	505
pow. 3 m. do 6 m.	6 937	11 151	5 104	-6 047
pow. 6 m. do 1 roku	162 448	117 683	97 788	-19 895
od 1 roku do 2 lat	222 513	171 182	131 919	-39 263
od 2 lat do 3 lat	464 780	368 675	390 611	21 936
od 3 lat do 5 lat	1 645 112	1 202 200	952 069	-250 131
od 5 lat do 10 lat	3 617 683	3 970 271	4 332 109	361 838
powyżej 10 lat	408 425	395 255	403 012	7 757
Razem	6 550 148	6 254 853	6 325 473	70 620

Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) - grudzień 2016 r. - kasy działające na koniec 2016 r.

Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (grudzień 2016 r.) – kasy działające na koniec 2016 r.

W strukturze podmiotowej portfela kredytowego kas na koniec 2016 r. dominowały należności od osób fizycznych - ponad 99% wartości portfela. Niespełna 0,6% stanowiły kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych, a kredyty dla rolników indywidualnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw stanowiły łącznie 0,1% wartości portfela. Struktura podmiotowa portfela wynika głównie z ograniczeń ustawy o skok co do grup klientów, którzy mogli zostać członkami kas, a w konsekwencji mogli korzystać z ich usług⁶.

⁶ Do 27 października 2012 r. (data wejścia w życie ustawy o skok z 2009 r.) członkami kas mogły być wyłącznie osoby fizyczne.

Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	0	0,0%	12	0,0%	13	0,00%
MSP	8 436	0,1%	6 650	0,1%	5 377	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	54 784	0,9%	42 437	0,7%	34 309	0,55%
Osoby prywatne	6 137 622	98,5%	6 138 715	98,8%	6 226 853	99,29%
Rolnicy indywidualni	3 222	0,1%	1 776	0,0%	1 481	0,02%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	25 182	0,4%	21 188	0,3%	3 176	0,05%
Razem	6 229 248	100,0%	6 210 778	100,0%	6 271 210	100,00%

Porównując dane za poszczególne okresy sprawozdawcze kas działających należy zwrócić uwagę, że struktura podmiotowa portfela kredytowego nie uległa zasadniczej zmianie.

Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016	
	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział	Wartość kredytów netto	% udział
Duże przedsiębiorstwa	0	0,0%	12	0,0%	13	0,00%
MSP	8 999	0,1%	6 650	0,1%	5 377	0,09%
Przedsiębiorcy indywidualni	59 444	0,8%	45 114	0,7%	34 309	0,55%
Osoby prywatne	7 147 031	98,3%	6 410 270	98,5%	6 226 853	99,29%
Rolnicy indywidualni	28 080	0,4%	27 814	0,4%	1 481	0,02%
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	25 183	0,3%	21 190	0,3%	3 176	0,05%
Razem⁷	7 268 736	100,0%	6 511 049	100,0%	6 271 210	100,00%

Z analizy struktury przedmiotowej portfela kredytowego kas wynika, że na koniec 2016 r. 91,5% stanowiły kredyty konsumpcyjne, w tym głównie gotówkowe, 6,6% - kredyty na nieruchomości⁸, 1,3% - kredyty w rachunku bieżącym, a 0,6% - kredyty operacyjne i inwestycyjne.

⁷ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy.

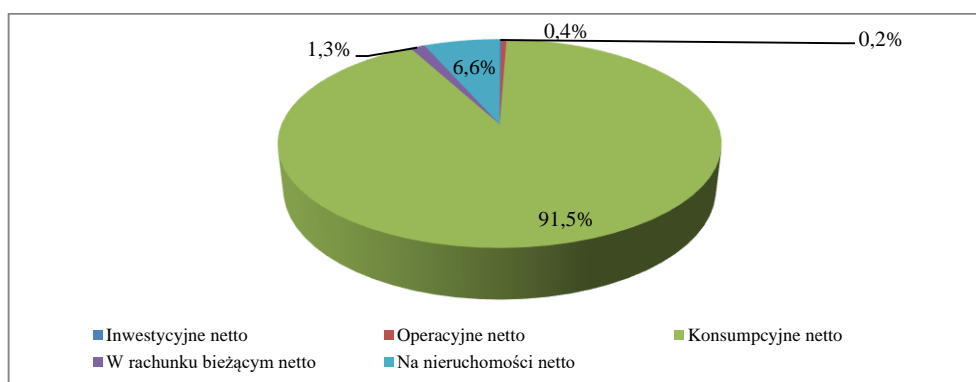
⁸ Zgodnie z instrukcją uzupełniającą do tabel sprawozdawczych, do kredytów na nieruchomości zaliczane są:

- kredyty na nieruchomości mieszkaniowe;
- kredyty na nieruchomości komercyjne - są to kredyty i pożyczki na zakup lub budowę powierzchni biurowej;
- kredyty na nieruchomości pozostałe – kredyty i pożyczki na nabycie, budowę, przebudowę, rozbudowę lub nadbudowę budynku, budowli, lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość lub nabycie spółdzielczego prawa do lokalu o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym, bądź użytkowym oraz na nabycie gruntu lub prawa wieczystego użytkowania gruntu pod budowę budynku lub budowli o przeznaczeniu gospodarczym, publicznym lub użytkowym.

Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	32 682	0,52%	29 420	0,47%	10 417	0,17%
Operacyjne	46 859	0,75%	34 720	0,56%	27 265	0,43%
Konsumpcyjne	4 915 221	78,91%	5 444 354	87,66%	5 737 180	91,48%
W rachunku bieżącym	133 965	2,15%	99 286	1,60%	80 714	1,29%
Na nieruchomości	1 100 521	17,67%	602 998	9,71%	415 633	6,63%
Razem	6 229 248	100,00%	6 210 778	100,00%	6 271 210	100,00%

Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (grudzień 2016 r.) – kasy działające na koniec 2016 r.

Według danych sprawozdawczych kas, nastąpiła zmiana w strukturze portfela pod względem produktowym, tj. spadek udziału kredytów na nieruchomości. Związane jest to między innymi z faktem, że kasy, które zakończyły działalność, w większym stopniu były zaangażowane w ten rodzaj produktów.

Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016	
	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział	Wartość kredytów	% udział
Inwestycyjne	33 013	0,5%	29 420	0,5%	10 417	0,17%
Operacyjne	51 385	0,7%	37 412	0,6%	27 265	0,43%
Konsumpcyjne	5 701 343	78,4%	5 682 837	87,3%	5 737 180	91,48%
W rachunku bieżącym	152 828	2,1%	107 883	1,7%	80 714	1,29%
Na nieruchomości	1 330 167	18,3%	653 498	10,0%	415 633	6,63%
Razem⁹	7 268 736	100,0%	6 511 049	100,0%	6 271 210	100,00%

⁹ Różnice pomiędzy poszczególnymi raportami w zakresie salda udzielonych kredytów wynikają z błędnie sporządzonej sprawozdawczości przez kasy, przy czym nie wszystkie błędy do daty sporządzenia raportu zostały przez kasy sprostowane.

W strukturze wartościowej portfela kredytowego kas dominują kredyty o wartości od 10 tys. zł do 50 tys. zł, które stanowiły na koniec IV kwartału 2016 r. 58,4% wartości całego portfela. Jednocześnie utrzymuje się duży udział portfela kredytów i pożyczek o kwocie powyżej 100 tys. zł (7,6% wartości całego portfela). Na uwagę zasługuje stały spadek liczby prowadzonych rachunków kredytowych, pomimo nieznacznego wzrostu wartości portfela w 2016 roku. Wzrosła także wartość portfela restrukturyzowanego.

Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

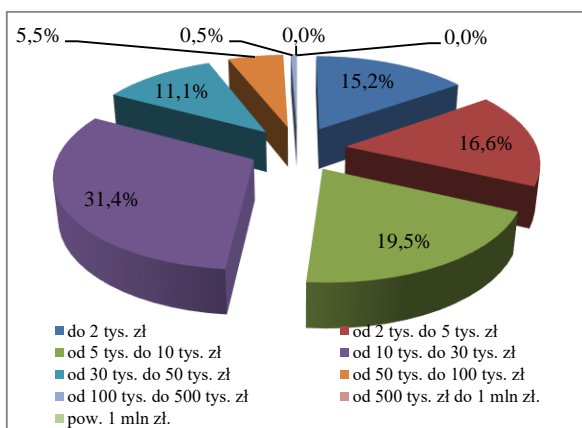
	Grudzień 2014			Grudzień 2015			Grudzień 2016		
	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	666 868	6 550 148	431 845	569 882	6 254 853	264 427	528 329	6 325 473	325 010
do 2 tys. zł	135 026	75 239	1 770	96 639	59 509	1 271	80 451	45 217	498
od 2 do 5 tys. zł	142 640	287 528	9 079	109 080	229 371	4 728	87 946	187 875	3 318
od 5 do 10 tys. zł	120 288	589 140	18 640	112 009	563 979	11 861	103 258	511 118	11 843
od 10 do 30 tys. zł	183 443	2 246 676	139 825	167 611	2 077 120	78 608	166 135	2 079 650	83 807
od 30 do 50 tys. zł	58 036	1 588 822	119 056	55 336	1 522 103	60 210	58 707	1 614 225	83 072
od 50 do 100 tys. zł	24 735	1 290 466	100 045	26 394	1 332 260	53 700	28 806	1 405 547	88 025
od 100 do 500 tys. zł	2 549	348 317	30 277	2 704	347 526	35 304	2 890	377 670	40 452
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	101	37 246	6 589	61	31 152	6 622	90	30 354	7 202
pow. 1 mln zł	50	86 713	6 563	1 797	98 940	12 123	46	73 818	6 794

Porównując dane kas działających na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych należy zwrócić uwagę, że nastąpiła także zmiana w koncentracji portfela kredytowego. Kasy, które zakończyły działalność, w swoich portfelach miały znacząco większy udział kredytów wysokokwotowych. Udział kredytów powyżej 100 tys. zł spadł o 22,3 p.p. z 30% we wrześniu 2014 r. (co zostało odnotowane w poprzednich raportach o sytuacji w sektorze skok) do 7,7% na koniec 2016 r.

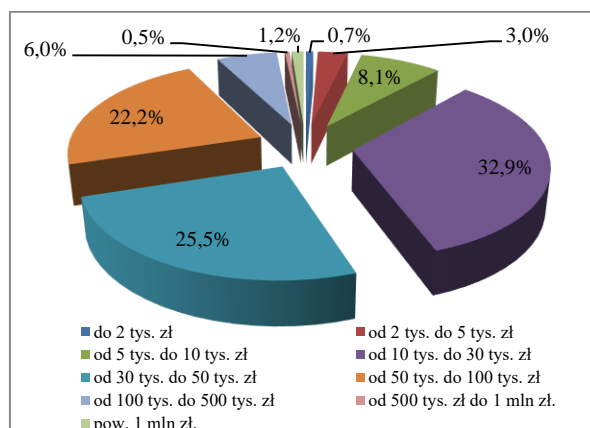
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych

	Grudzień 2014			Grudzień 2015			Grudzień 2016		
	Ilość	Wartość (tys. zł)	Ilość	Wartość (tys. zł)	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje	Ilość	Wartość (tys. zł)	W tym restrukturyzacje
Razem	733 826	7 414 103	584 281	608 086	6 697 046	307 673	528 329	6 325 473	325 010
do 2 tys. zł	144 854	81 805	2 018	104 008	63 795	1 394	80 451	45 217	498
od 2 do 5 tys. zł	156 523	315 384	10 045	116 358	246 718	5 442	87 946	187 875	3 318
od 5 do 10 tys. zł	134 421	649 305	20 170	118 957	598 026	13 284	103 258	511 118	11 843
od 10 do 30 tys. zł	203 932	2 471 030	148 646	178 643	2 191 152	85 562	166 135	2 079 650	83 807
od 30 do 50 tys. zł	63 477	1 730 900	129 913	58 991	1 601 077	67 322	58 707	1 614 225	83 072
od 50 do 100 tys. zł	27 136	1 405 148	107 605	27 775	1 395 698	60 141	28 806	1 405 547	88 025
od 100 do 500 tys. zł	3 170	444 858	50 504	3 190	415 260	48 032	2 890	377 670	40 452
od 500 tys. zł do 1 mln zł.	166	73 922	22 216	92	51 206	8 373	90	30 354	7 202
pow. 1 mln zł	147	241 751	93 164	1 821	141 223	18 123	46	73 818	6 794

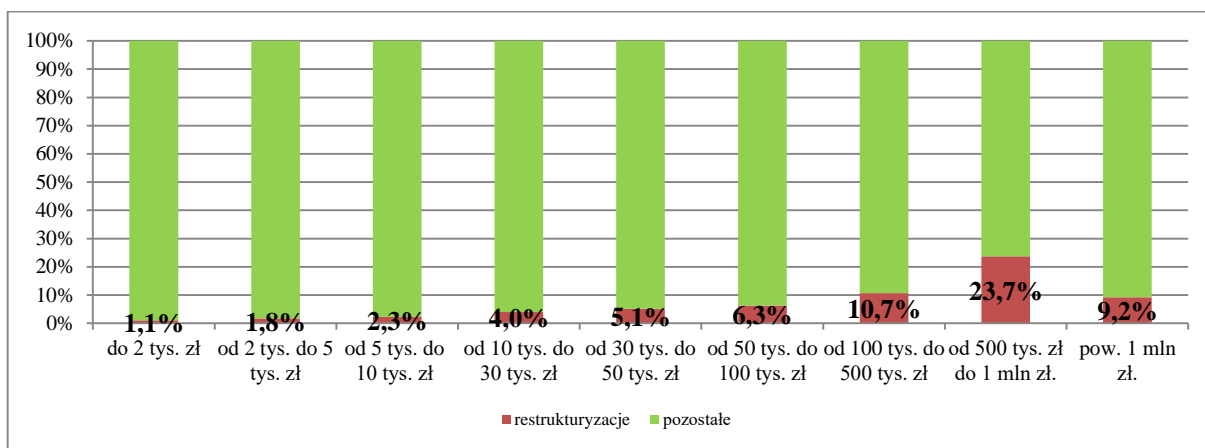
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg ilości (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (grudzień 2016 r.) – kasy działające

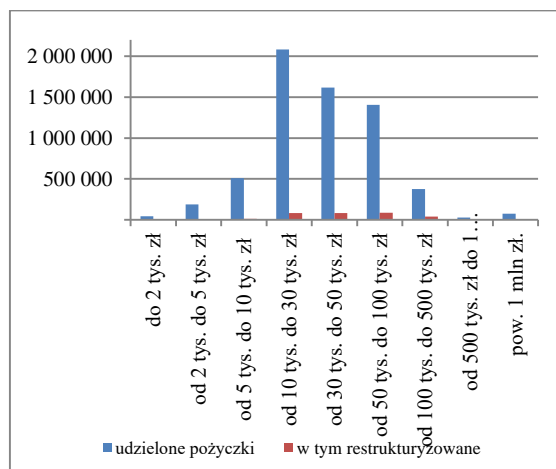

Stosunkowo niewysoki jest udział należności restrukturyzowanych w kasach: stanowiły one około 5% wartości całego portfela kredytowego. Jednocześnie kredyty restrukturyzowane o wartości jednostkowej powyżej 100 tys. zł stanowiły 16,7% portfela restrukturyzowanego.

Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (grudzień 2016 r.) – kasy działające

	Ilość	Wartość (tys. zł)	Udział
Restrukturyzacje	22 648	325 010	100,0%
do 2 tys. zł	1 005	498	0,2%
od 2 do 5 tys. zł	2 204	3 318	1,0%
od 5 do 10 tys. zł	3 183	11 843	3,6%
od 10 do 30 tys. zł	9 129	83 807	25,8%
od 30 do 50 tys. zł	4 368	83 072	25,6%
od 50 do 100 tys. zł	2 384	88 025	27,1%
od 100 do 500 tys. zł	356	40 452	12,4%
od 500 zł do 1 mln zł	14	7 202	2,2%
pow. 1 mln zł	5	6 794	2,1%

Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Pozostałe aktywa kas

Pozostałe aktywa kas (zdefiniowane dla potrzeb niniejszej analizy jako suma środków pieniężnych zgromadzonych w kasach, na lokatach w Kasie Krajowej, bankach oraz portfele instrumentów dłużnych i kapitałowych) na koniec 2016 r. wynosiły 4 180 mln zł i były o 388 mln zł niższe w stosunku do wielkości wykazywanej na koniec 2015 roku.

Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016	
	Wartość netto	% udział	Wartość netto	% udział	Wartość netto	% udział
Długoterminowe aktywa finansowe	1 996 922	% udział	2 141 020	% udział	1 422 093	% udział
		długo-		długo-		długo-
		terminowych		terminowych		terminowych
		aktywów		aktywów		aktywów
a) udziały i akcje	1 140 394	57,11%	1 207 538	56,40%	938 243	65,98%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	133 923	6,71%	93 349	4,36%	113 523	7,98%
c) lokaty w Kasie Krajowej	722 605	36,19%	840 133	39,24%	370 327	26,04%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 575 874	% udział	2 428 656	% udział	2 758 827	% udział
		krótko-		krótko-		krótko-
		terminowych		terminowych		terminowych
		aktywów		aktywów		aktywów
a) udziały i akcje	235 203	9,13%	340	0,01%	158	0,01%
b) dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	28 280	1,10%	14 641	0,60%	11 896	0,43%
c) inne krótkoterminowe aktywa finansowe	473 153	18,37%	330 366	13,60%	303 149	10,99%
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	846 870	32,88%	745 574	30,70%	793 937	28,78%
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	428 281	16,63%	425 108	17,50%	417 625	15,14%
- inne środki pieniężne	34 261	1,33%	121 069	4,99%	107 280	3,89%
- inne aktywa pieniężne	384 328	14,92%	199 398	8,21%	269 032	9,75%
e) lokaty w Kasie Krajowej	992 368	38,53%	1 200 214	49,42%	1 649 687	59,80%

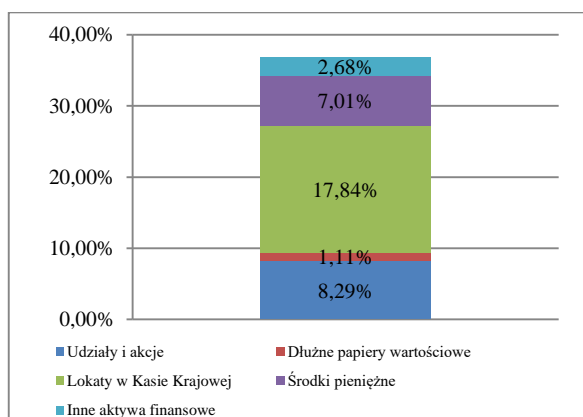
W aktywach finansowych kas na koniec 2016 r. dominowały lokaty w Kasie Krajowej (17,8% aktywów kas) - ich wartość wynosiła 2 020 mln zł. Istotną pozycję stanowiły również akcje i udziały (8,3%). W 2016 r. wzrosła nieznacznie wartość dłużnych papierów wartościowych - o 15,4 mln zł do kwoty 125,4 mln zł. Łączna wartość dłużnych papierów wartościowych na koniec 2016 r. stanowiła 1,1% wartości aktywów kas i w portfelu tym dominowały obligacje Skarbu Państwa (122,4 mln zł).

Pomimo ograniczeń wynikających z art. 37 ustawy o skok w zakresie inwestowania środków pieniężnych, udziały i akcje kas w podmiotach o różnej formie prawnej na koniec 2016 r. stanowiły 66% finansowych aktywów długoterminowych i 0,01% aktywów krótkoterminowych. Ogółem wartość udziałów i akcji stanowiła 8,3% aktywów kas. Posiadane przez niektóre kasy pakiety akcji i udziałów pochodziły głównie z transakcji wniesienia aportem do nowo utworzonych spółek celowych majątku tych kas, a także z wydzielonych ze struktur kas zorganizowanych części przedsiębiorstw.

Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Składniki aktywów finansowych	Wartość	% udział w aktywach ogółem
udziały i akcje	938 401	8,29%
dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe	125 418	1,11%
lokaty w Kasie Krajowej	2 020 014	17,84%
środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	793 937	7,01%
inne aktywa finansowe	303 149	2,68%
Aktywa ogółem	11 323 031	

Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Rozdział 4 Jakość portfela kredytowego

Zgodnie ze sprawozdawczością kas, wartość kredytów przeterminowanych¹⁰ na koniec 2016 r. wynosiła 1 887 mln zł (tj. 25,53% portfela kredytowego brutto), z czego 970,6 mln zł (ponad 51,4%) stanowiły kredyty, których okres przeterminowania wynosił powyżej 12 miesięcy. W roku 2016 kasy dokonały sprzedaży portfeli wierzytelności kredytowych o wartości 315 mln zł, z czego 309 mln zł stanowiły kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy.

Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	grudzień 2014		grudzień 2015		grudzień 2016		Zmiana za 12 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	8 037 691	100,00%	7 283 440	100,00%	7 393 266	100,00%	109 826
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	5 621 553	69,94%	5 394 263	74,06%	5 505 740	74,47%	111 477
Pożyczki i kredyty przeterminowane	2 416 138	30,06%	1 889 176	25,94%	1 887 526	25,53%	-1 650
Pożyczki i kredyty przeterminowanych. pon. 3 mies.[1]	686 869	8,55%	658 491	9,04%	595 246	8,05%	-63 246
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.[2]	337 110	4,19%	302 541	4,15%	321 659	4,35%	19 118
Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.[3]	1 392 159	17,32%	928 144	12,74%	970 622	13,13%	42 478
Odpis aktualizujący utworzony	1 528 712	X	1 072 662	X	1 122 056	X	49 395

Porównując dane kas działających na koniec każdego okresu sprawozdawczego zauważyć należy, że w 2016 r. nastąpiło obniżenie wartości portfela kredytowego brutto o ponad 490 mln zł. Zmniejszeniu uległa także kwota kredytów przeterminowanych. Związane to było głównie

¹⁰ Za „pożyczki i kredyty przeterminowane” uznano wszystkie kredyty, które mają opóźnienie w płatności min. 1 dzień.

z zakończeniem działalności przez osiem kas, a także ze wskazanymi powyżej transakcjami sprzedaży wierzytelności.

Tabela 16. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych

Wyszczególnienie	Grudzień 2014		Grudzień 2015		Grudzień 2016		Zmiana za 12 miesięcy
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Pożyczki i kredyty brutto	9 283 013	100,00%	7 883 841	100,00%	7 393 266	100,00%	-490 575
Pożyczki i kredyty nieprzeterminowane	6 177 413	66,55%	5 690 005	72,17%	5 505 740	74,47%	-184 265
Pożyczki i kredyty przeterminowane	3 105 600	33,45%	2 193 836	27,83%	1 887 526	25,53%	-306 310
Pożyczki i kredyty przeterminowanych, pon. 3 mies.	798 679	8,60%	702 801	8,91%	595 246	8,05%	-107 555
Pożyczki i kredyty przeterminowanych od 3 do 12 mies.	453 544	4,89%	342 568	4,35%	321 659	4,35%	-20 909
Pożyczki i kredyty przeterminowanych pow. 12 mies.	1 853 377	19,97%	1 148 467	14,57%	970 622	13,13%	-177 845
Odpis aktualizujący utworzony	1 958 757	X	1 277 977	X	1 122 056	X	-155 921

Uwagę zwraca spadek wartości kredytów przeterminowanych w portfelu kas prowadzących działalność na koniec 2016 roku o 1,6 mln zł do kwoty 1 889 mln zł, tj. o 0,1%. Gdyby nie dokonana sprzedaż wierzytelności przeterminowanych, wartość tego portfela wzrosłaby o ok. 314 mln zł. W celu zabezpieczenia ryzyka kredytowego kasy utworzyły na koniec 2016 r. odpisy aktualizujące należności w wysokości ok. 1 122 mln zł, które stanowiły prawie 87% wartości portfela kredytowego zagrożonego i ok. 60% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec 2016 r. – kasy działające

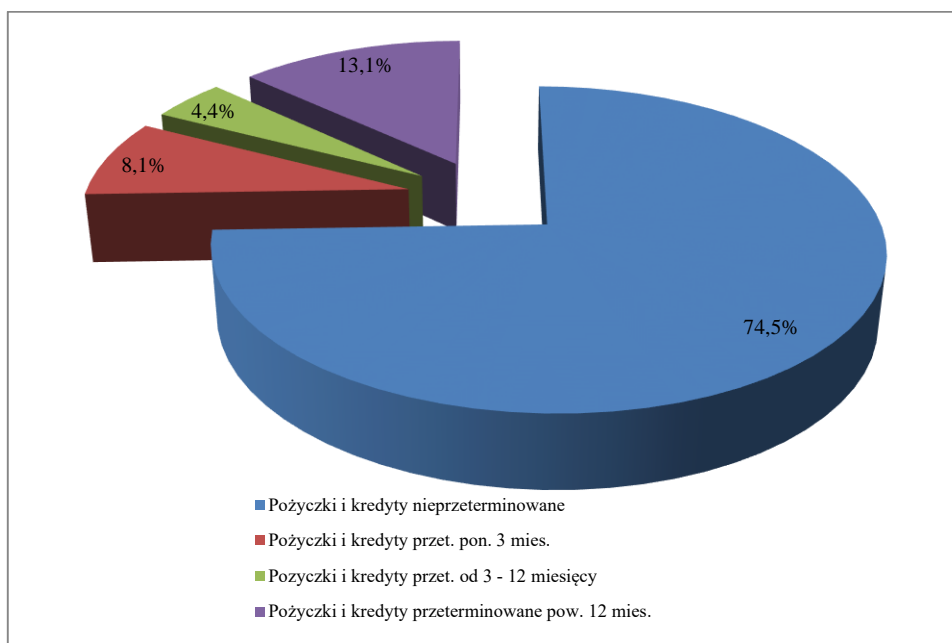
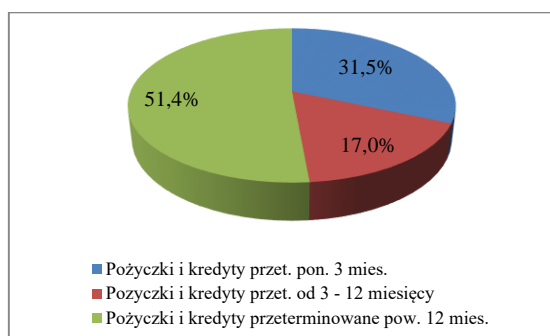

Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość	Udział
Pożyczki i kredyty przeterminowane pon. 3 mies.	595 246	31,54%
Pożyczki i kredyty przeterminowane od 3 do 12 mies.	321 659	17,04%
Pożyczki i kredyty przeterminowane pow. 12 mies.	970 622	51,42%
Pożyczki i kredyty przeterminowane ogółem	1 887 526	100,00%

Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (grudzień 2016 r.) – kasy działające

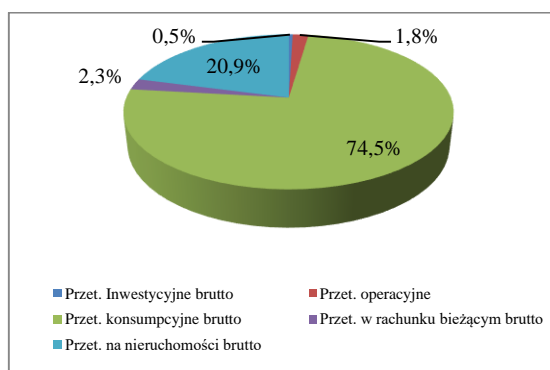

W portfelu kredytowym przeterminowanym – zgodnie z informacjami sprawozdawczymi kas – znaczące pozycje zajmują pożyczki i kredyty konsumpcyjne i na nieruchomości; stanowiły one odpowiednio 74,5% i 20,9% wartości portfela kredytów przeterminowanych.

Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje - w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wielkość	Udział % w portfelu kredytów zagrożonych
Inwestycyjne	8 577	0,45%
Operacyjne	34 880	1,85%
Konsumpcyjne	1 406 231	74,50%
W rachunku bieżącym	43 283	2,29%
Na nieruchomości	394 497	20,90%
Suma kredytów przeterminowanych	1 887 526	100,00%

Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Struktura podmiotowa pożyczek i kredytów przeterminowanych odzwierciedla strukturę podmiotową portfela. Największy udział (97,5%) na datę analizy stanowiły kredyty udzielone osobom fizycznym.

Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie kredytów przeterminowanych w podziale na podmioty	Kredyty i pożyczki brutto (tys. zł)	Kredyty i pożyczki przeterminowane brutto (tys. zł)	Udział % w portfelu kredytów	Udział % w portfelu kredytów przeterminowanych
Duże przedsiębiorstwa	16	16	100,00%	0,00%
Małe i średnie przedsiębiorstwa	12 588	8 840	70,22%	0,47%
Przedsiębiorcy indywidualni	63 708	35 184	55,23%	1,86%
Osoby prywatne	7 309 153	1 840 190	25,18%	97,49%
Rolnicy indywidualni	4 624	3 273	70,77%	0,17%
Instytucje niekomercyjne	3 176	24	0,74%	0,00%
Ogółem	7 393 266	1 887 526	25,53%	100,00%

W 2016 r. wartość kredytów przeterminowanych obniżyła się o około 0,1% (przy wzroście wartości całego portfela kredytowego o 1,5%). Znaczący udział należności przeterminowanych w portfelu kredytowym powoduje, że sytuacja niektórych kas nie poprawia się, pomimo obniżenia kosztów bieżących oraz otrzymania pomocy finansowej z Kasy Krajowej.

Najlepsza jakość portfela należności na tle całego sektora skok jest w kasach o charakterze lokalnym, działających przy zakładach pracy (kredyty zagrożone nie przekraczają 1% wartości całego portfela), gdzie występuje rzeczywista więź między członkami.

Sprzedż wierzytelności

Według danych sprawozdawczych wartość brutto sprzedanych portfeli kredytów i pożyczek kas prowadzących działalność na koniec 2016 r. wyniosła 3 337 mln zł i wzrosła w stosunku do końca 2015 r. o 314 mln zł, tj. o ponad 10,3%. Największą część sprzedanego portfela stanowiły wierzytelności przeterminowane powyżej 3 miesięcy (98,3%), z tego ok. 76,5% stanowiły należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy. Wartość netto (po uwzględnieniu utworzonego odpisu aktualizującego na datę sprzedaży) portfela sprzedanych wierzytelności wynosiła 348 mln zł.

Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec grudnia 2016 roku

Wyszczególnienie	Wartość sprzed. wierzytelności ogółem (w tys.)	Udział %	Wartość sprzedana w 2016 r. (tys. zł)
Wartość brutto sprzedanych kredytów, w tym	3 336 978	100%	314 901
Kredyty nieprzeterminowane	139	0,00%	139
Kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	54 677	1,64%	179
Kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	729 302	21,86%	5 877
Kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	2 552 308	76,49%	308 706
Wartość netto sprzedanych kredytów	348 059		2 759

W zamian za sprzedane wierzytelności kasy otrzymywały papiery dłużne lub/i środki pieniężne, jednocześnie część kas dokonała sprzedaży wierzytelności z odroczonym terminem płatności.

Według danych sprawozdawczych kas prowadzących działalność na koniec 2016 r. wartość bilansowa papierów dłużnych otrzymanych w zamian za sprzedane przeterminowane wierzytelności wynosiła 0 zł, a wartość odpisu aktualizującego skrypty dłużne wynosiła 181 mln zł i stanowiła prawie 100% wartości bilansowej brutto tych papierów.

Rozdział 5 Sytuacja płynnościowa kas

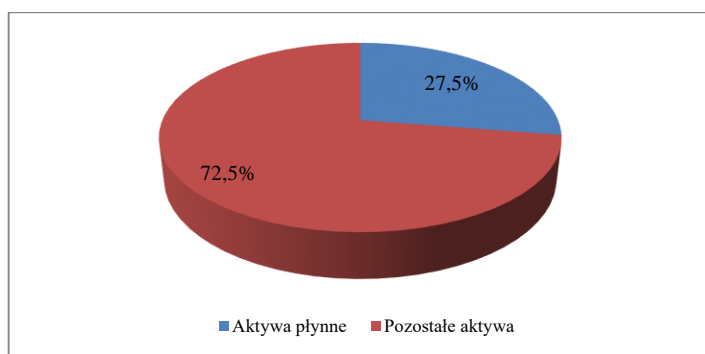
Na podstawie art. 38 ustawy o skok kasy zobowiązane są do utrzymywania 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego w postaci rezerwy płynnej zgromadzonej w formie gotówki, środków ulokowanych w Kasie Krajowej lub zainwestowanych w jednostki uczestnictwa rynku pieniężnego.

Na koniec 2016 r. kasy prowadzące działalność utrzymywały aktywa płynne na poziomie 3,1 mld zł i środki te stanowiły 27,5% łącznej wartości ich aktywów. W 2016 r. zaobserwowano spadek środków płynnych, ich wartość zmniejszyła się o 61 mln zł, tj. o 1,9%. Dla porównania, w całym roku 2015 środki płynne wzrosły o 152 mln zł, tj. o 5%.

Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016	zmiana w okresie 12 miesięcy	zmiana % w okresie 12 miesięcy
Aktywa płynne	3 176 910	3 058 187	3 033 933	3 022 936	3 115 984	-60 926	-1,9%
Pozostałe Aktywa	8 572 596	8 584 900	8 414 661	8 349 621	8 207 047	-365 548	-4,3%
Aktywa w sumie	11 749 506	11 643 086	11 448 594	11 372 557	11 323 031	-426 475	-3,6%

Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem – grudzień 2016 r. – kasy działające

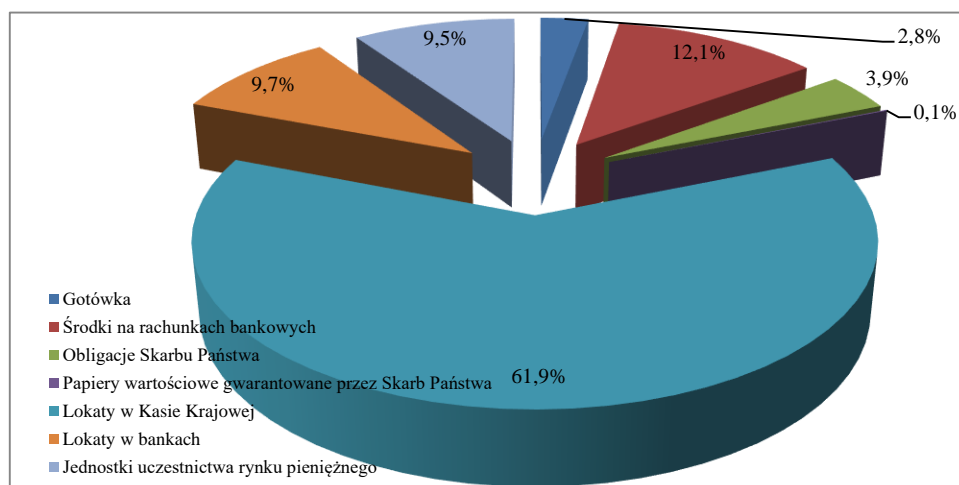
Kasy lokowały środki płynne głównie w Kasie Krajowej i w bankach, na lokatach i na rachunkach bieżących oraz w jednostkach uczestnictwa rynku pieniężnego. Za niewielką część środków nabyły obligacje Skarbu Państwa i papiery dłużne gwarantowane przez Skarb Państwa.

Źródłem finansowania działalności kas są depozyty ich członków. Kasy mają prawną możliwość uzyskania wsparcia finansowego z Kasy Krajowej w formie kredytów płynnościowych, jednak w 2016 r. nie korzystały z tej formy wsparcia. Ze względu na strukturę finansowania kasy utrzymywały dużą nadwyżkę środków płynnych.

Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające

Rodzaj	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Gotówka	92 696	93 727	94 055	90 389	87 296
Środki na rachunkach bankowych	344 566	360 928	329 904	329 111	377 828
Obligacje Skarbu Państwa	106 916	105 670	111 007	111 538	122 352
Papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	3 096	3 097	3 127	3 202	3 023
Lokaty w Kasie Krajowej	2 096 855	1 931 814	1 873 008	1 870 785	1 928 457
Lokaty w bankach	260 330	239 679	292 197	311 666	301 158
Jednostki uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego	272 451	323 271	330 637	306 244	295 870
Razem	3 176 910	3 058 187	3 033 933	3 022 936	3 115 984

Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec grudnia 2016 r. – kasy działające

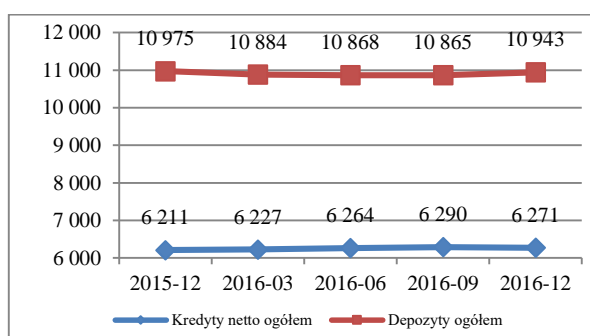

Jak wspomniano wcześniej, w kasach występuje istotna różnica pomiędzy kwotą pozyskanych depozytów a wartością portfela udzielonych pożyczek i kredytów, co wpływa na niską rentowność kas.

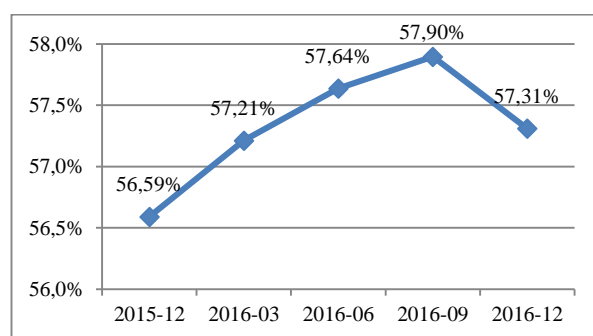
Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Kredyty netto ogółem	6 210 778	6 226 861	6 264 172	6 290 366	6 271 210
Depozyty ogółem	10 975 068	10 883 736	10 868 099	10 864 989	10 942 737
Środki niewykorzystane na działalność kredytową	4 764 290	4 656 875	4 603 927	4 574 624	4 671 528
Finansowanie działalności kredytowej z depozytów	56,59%	57,21%	57,64%	57,90%	57,31%

Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - w mln zł

Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem

Rozdział 6 Źródła finansowania działalności kas

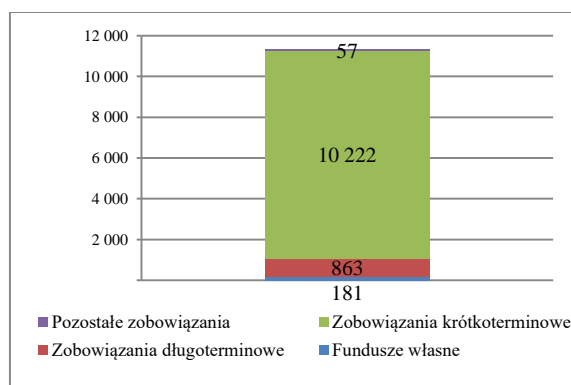
Według stanu na koniec 2016 r. głównym źródłem finansowania działalności kas były depozyty członków (przede wszystkim oszczędności osób fizycznych) w wysokości 10 642 mln zł. Łącznie depozyty członków kas stanowiły 96,6% wartości aktywów. Wartość depozytów w okresie 2016 r.

uległa obniżeniu o ponad 32 mln zł. Dla porównania, w roku 2015 wartość ta obniżyła się o ok. 47 mln zł.

Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość
Fundusze własne wg bilansu	180 847
Zobowiązania długoterminowe, w tym	863 116
- depozyty członkowskie	837 435
- kredyty i pożyczki	19 625
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym	10 221 646
- depozyty członkowskie	10 105 302
- kredyty i pożyczki	4 263

Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

W strukturze zobowiązań występują również pozostałe zobowiązania i rezerwy (0,72% aktywów), w tym kredyty zaciągnięte w Kasie Krajowej na kwotę 23 mln zł (0,2% aktywów kas) oraz fundusze własne (wg bilansu stanowiące 1,6% wartości aktywów).

Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Zobowiązania finansowe wg wartości bilansowej w podziale na podmioty i produkty				
	Oszczędności	Zabezpieczenia pieniężne	Kredyty i pożyczki	w tym: środki z funduszu stabilizacyjnego	Inne
Duże przedsiębiorstwa	53				713
MSP	8 613				78
Przedsiębiorcy indywidualni	55 371				102
Osoby prywatne	10 552 820	1 477			15 651
Rolnicy indywidualni	13 004				25
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	9 658				
Kasa Krajowa	1		19 625	18 657	9
Inne					20 924
Suma	10 639 520	1 477	19 625	18 657	37 502

Struktura depozytów

Według danych sprawozdawczych kas na koniec 2016 r., w strukturze depozytów dominowały depozyty z terminem wymagalności do 12 miesięcy włącznie, natomiast w ujęciu podmiotowym depozyty osób fizycznych stanowiły 99,2% depozytów ogółem.

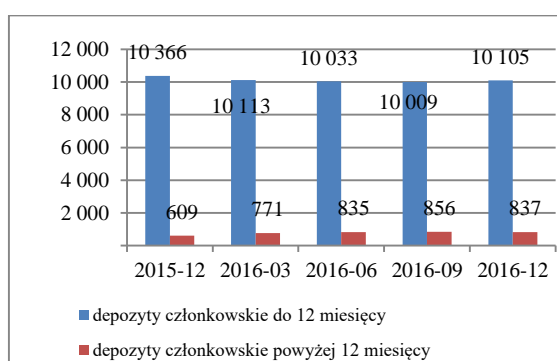
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Depozyty ogółem	10 975 068	10 883 736	10 868 099	10 864 989	10 942 737
W tym depozyty ogółem kas zobowiązanych do realizacji programów naprawczych	10 586 538	10 493 942	10 479 057	10 472 716	10 550 393
depozyty do 12 miesięcy włącznie	10 366 391	10 113 189	10 032 687	10 008 992	10 105 302
depozyty powyżej 12 miesięcy	608 678	770 547	835 411	855 997	837 435

Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (grudzień 2016 r.) dane w tys. zł – kasy działające

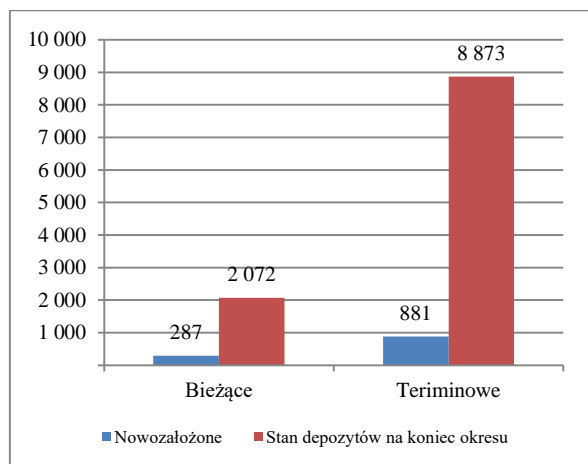
Wyszczególnienie	Wartość	% udział
Duże przedsiębiorstwa	53	0,00%
MSP	8 613	0,08%
Przedsiębiorcy indywidualni	55 810	0,51%
Osoby prywatne	10 855 598	99,20%
Rolnicy indywidualni	13 004	0,12%
Instytucje niekomercyjne	9 658	0,09%
Kasa Krajowa	1	0,00%
Suma	10 942 737	100,00%

Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające

Wśród zgromadzonych w kasach depozytów dominowały depozyty terminowe (81,1%), natomiast liczba rachunków terminowych była istotnie niższa od liczby rachunków bieżących. Wynika to głównie ze specyfiki działania kas, które prowadzą dla swoich członków obowiązkowe rachunki służące do gromadzenia comiesięcznych oszczędności, tzw. indywidualne konta spółdzielcze. Każdy członek skok zobowiązany jest do posiadania takiego rachunku. Oprócz obowiązkowego rachunku, kasy oferują także rachunki osobiste oraz rachunki typu a'vista, a także depozyty terminowe. Wartość średniego depozytu terminowego na koniec 2016 r. wyniosła 26 tys. zł, a bieżącego 1,1 tys. zł.

Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (grudzień 2016 r.) – kasy działające

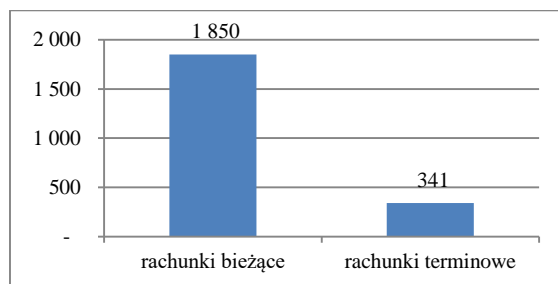
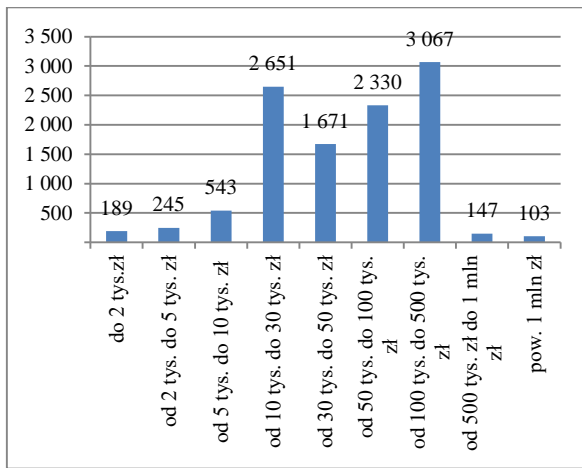

Tabela 28. Średnia wartość depozytu (grudzień 2016 r.) w zł – kasy działające

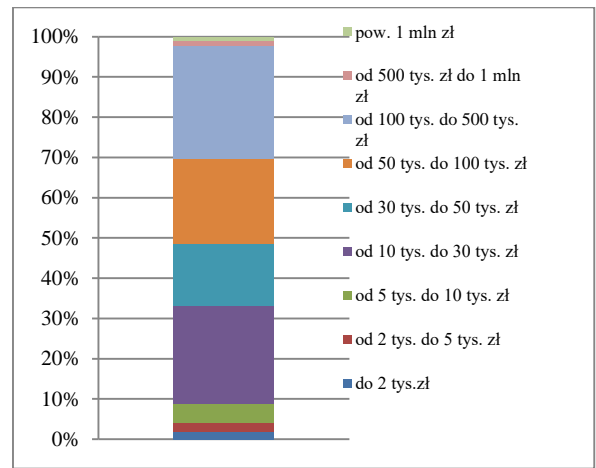
Wyszczególnienie	Terminowy	Bieżący
Wszystkie kasy	26 029	1 120

Wśród depozytów terminowych - pod względem ich wielkości - dominują depozyty o wartości od 100 do 500 tys. zł, które stanowią 28% ogółu depozytów terminowych. Liczba depozytów o wartości powyżej 100 tys. zł stanowi 4,9% liczby rachunków depozytów terminowych. Depozyty powyżej 100 tys. zł stanowią ponad 26,1% wartości ogółem zgromadzonych depozytów (bieżących i terminowych). Depozyty te zgromadzone są na 0,9% ogółu prowadzonych rachunków. Depozyty w przedziale od 10 tys. zł do 30 tys. zł stanowią ok. 24,2% ogółu depozytów i zgromadzone były na 7,3% ogółu prowadzonych rachunków.

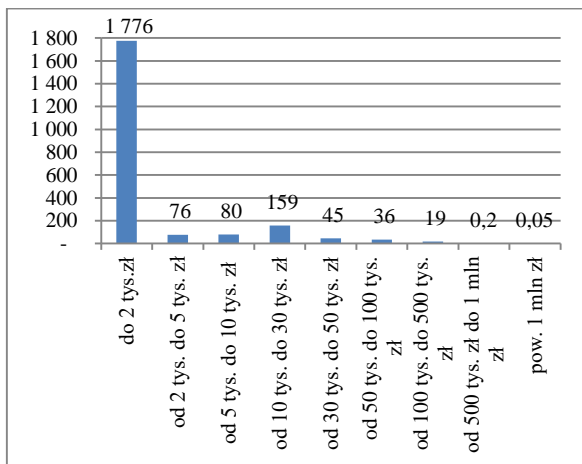
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

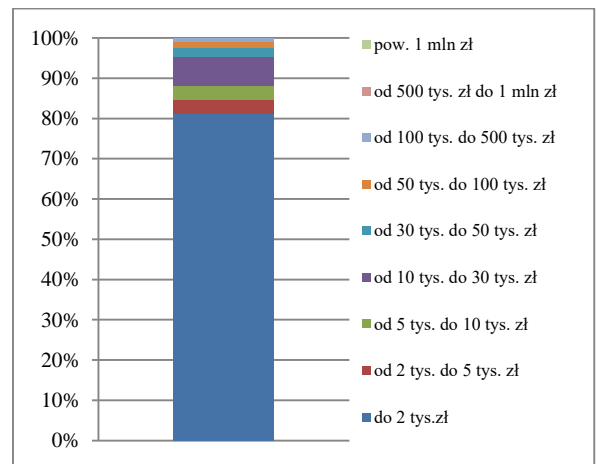
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg liczby rachunków w tys. (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem liczby rachunków (grudzień 2016 r.)

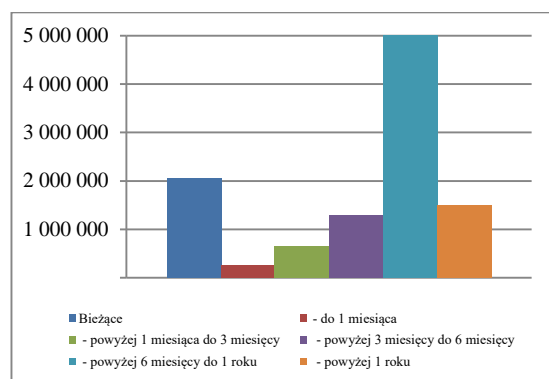

W strukturze zobowiązań z tytułu depozytów - uwzględniając terminy pierwotne - dominują zobowiązania z terminem od 6 miesięcy do 1 roku, które stanowią 47,4% zobowiązań z tytułu oszczędności członków kas. Jak już wspomniano, depozyty te stanowią źródło finansowania kredytów powyżej jednego roku.

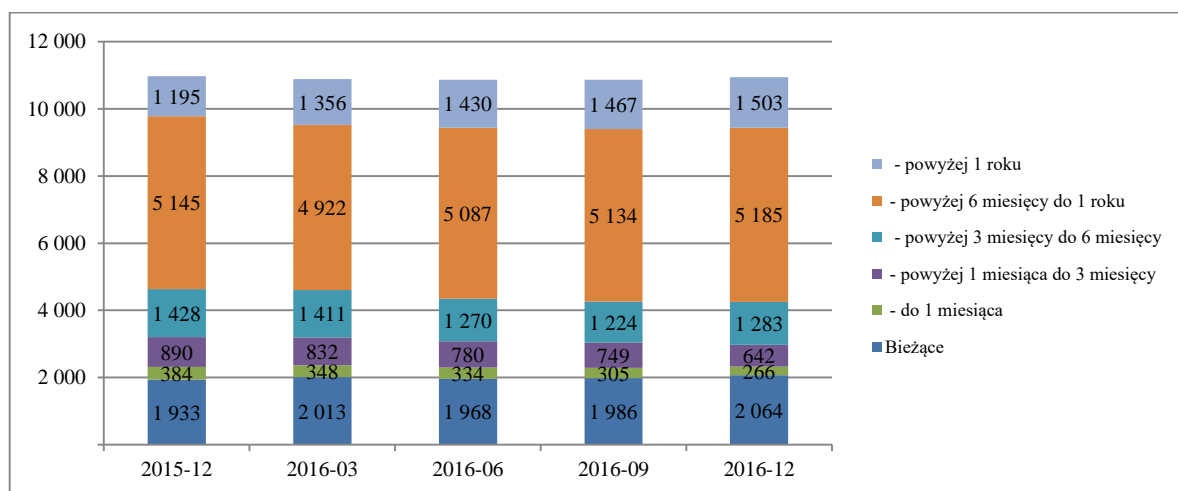
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Udział
Bieżące	2 064 337	18,86%
Z terminem:		
- do 1 miesiąca	266 047	2,43%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	641 816	5,87%
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 283 100	11,73%
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	5 184 862	47,38%
- powyżej 1 roku	1 502 575	13,73%
Razem	10 942 737	100,00%

Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające

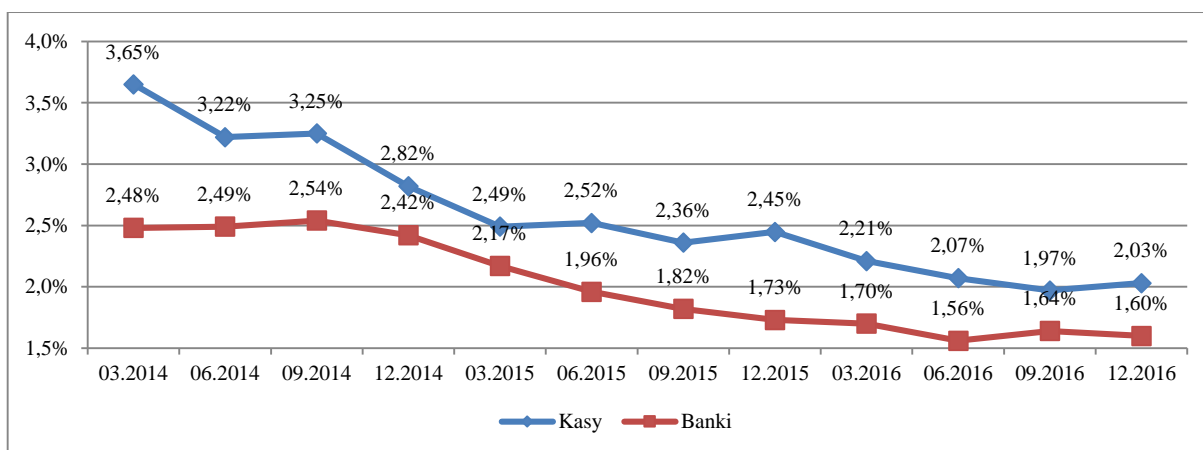

Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec 2016 r.

W 2016 r. obniżone zostało średnie oprocentowanie depozytów w kasach. Mimo to nadal jego wielkość była wyższa niż średnie oprocentowanie depozytów zgromadzonych w bankach. Na koniec 2016 r. średnie oprocentowanie rachunków depozytowych w kasach wynosiło 2,03% wobec 1,60% w bankach i było ok. 0,4 p.p. niższe niż na koniec 2015 r.

Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach

Rozdział 7 Fundusze własne i adekwatność kapitałowa

Na koniec 2016 r. wartość funduszy własnych kas prowadzących działalność w stosunku do końca 2015 r. obniżyła się o 360 mln zł, pomimo otrzymanego przez kasy od Kasy Krajowej dokapitalizowania w formie objęcia i opłacania udziałów nadobowiązkowych. Jest to związane głównie z ponoszonymi przez kasy stratami oraz aktualizacją wartości posiadanych pakietów akcji i udziałów.

Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec grudnia 2016 r.)

Wyszczególnienie	Wartość (tys. zł)					Zmiana do 12.2015	
	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016	tys. zł	%
Suma bilansowa	11 749 506	11 643 086	11 448 594	11 372 557	11 323 031	-426 475	-3,63%
Fundusze własne wg ustawy o skok	566 176	582 950	405 205	355 919	206 226	-359 950	-63,58%
Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	516 244	514 310	508 060	506 440	496 031	-20 212	-3,92%
Nadwyżka/niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego	49 932	68 640	-102 856	-150 520	-289 805	-339 737	-680,40%
Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	76 838	99 723	-36 067	-68 947	-124 717	-201 555	-262,31%
Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	-414 939	-390 425	-522 064	-554 143	-604 201	-189 262	45,61%

Istotne znaczenie dla oceny wielkości funduszy własnych stanowi ich struktura. Fundusze własne, które mogą być przeznaczone na pokrycie strat, stanowią jedynie 32% wartości łącznych niepokrytych strat w sektorze kas. Pozostałą część funduszy własnych stanowią środki, które - zgodnie z przepisami prawa (fundusz z aktualizacji wyceny) nie mogą służyć pokrywaniu strat lub możliwość ta została ograniczona w wyniku indywidualnych uzgodnień pomiędzy kasami a Kasą Krajową (udziały nadobowiązkowe objęte przez Kasę Krajową). Warto zwrócić uwagę, że istotną część funduszy własnych stanowią środki funduszu z aktualizacji wyceny, związane z dokonaną przez kasy wyceną posiadanych akcji i udziałów.

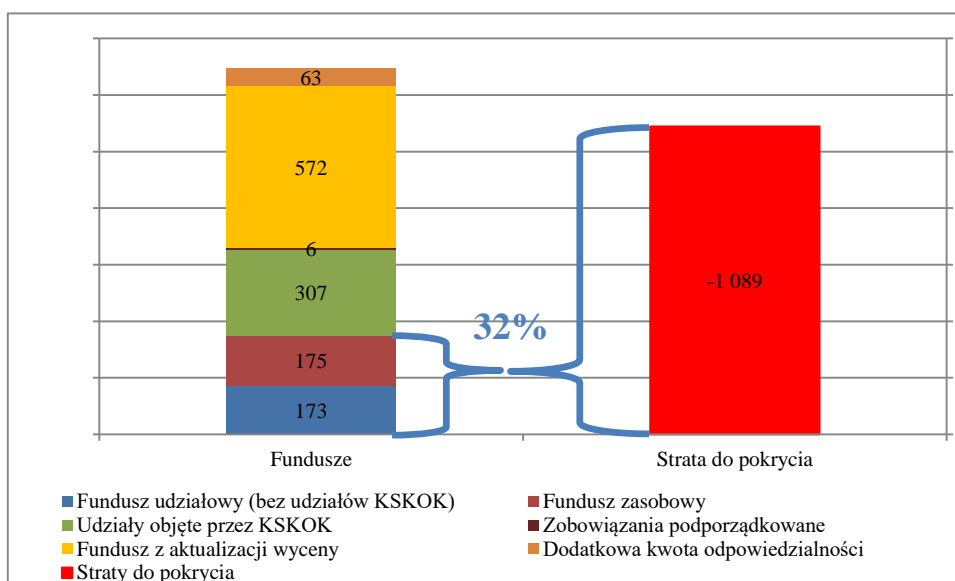
W statutach większości kas został wprowadzony zapis zobowiązujący członków kas do pokrywania strat do wysokości dwukrotności wpłaconych udziałów. W przypadku, gdyby kasy te podjęły decyzję o pokryciu strat z funduszu udziałowego, a wszyscy członkowie (w tym Kasa Krajowa) dokonaliby odpowiednich dopłat wynikających ze statutu, fundusze własne kas wzrosłyby o 479 mln zł.

Tabela 31. Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec 2016 r. (dane w tys. zł)

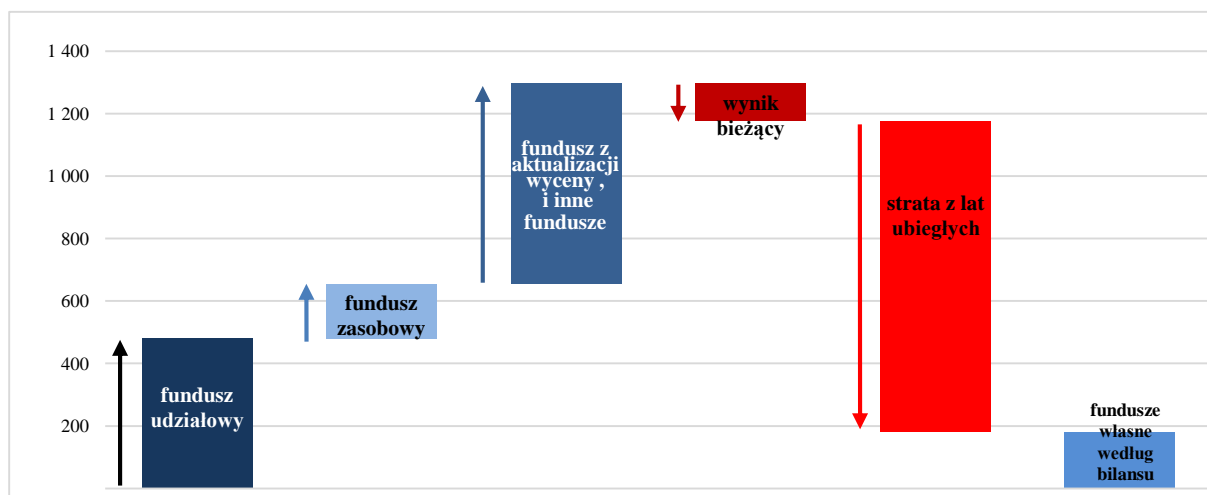
Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016	Zmiana w ciągu 12 miesięcy wartość	Zmiana w ciągu 12 miesięcy %
Fundusz udziałowy (bez udziałów z KSKOK)	179 419	181 129	182 429	173 315	172 583	-6 836	-3,81%
Fundusz udziałowy (udziały objęte przez KK)	299 440	300 486	304 539	303 775	306 741	7 301	2,44%
Fundusz zasobowy	172 757	173 516	175 259	174 750	174 914	2 157	1,25%
Zobowiązania podporządkowane	6 869	6 869	6 553	5 959	5 710	-1 159	-16,87%

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016	Zmiana w ciągu 12 miesięcy wartość	Zmiana w ciągu 12 miesięcy %
Fundusz z aktualizacji wyceny	758 745	780 045	666 768	655 583	571 968	-186 778	-24,62%
Dodatkowa kwota odpowiedzialności członków	59 883	61 434	62 592	63 023	63 415	3 532	5,90%
Zaangażowania kapitałowe	-1	-1	-1	-1	-1	0	0,00%
Straty do pokrycia	-910 937	-920 528	-992 934	-1 020 486	-1 089 104	-178 167	19,56%
Suma funduszu własnych	566 176	582 950	405 205	355 919	206 226	-359 950	-63,58%

Wykres 32. Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec 2016 r. (dane w mln zł)

Wykres 33. Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2016 r. (dane w mln zł)

Należy ponownie zaznaczyć, że dane prezentowane przez niektóre kasy w sprawozdawczości nie uwzględniają w pełni ustaleń nadzoru inspekcyjnego i analitycznego. W świetle tych ustaleń wyniki niektórych kas powinny zostać istotnie skorygowane. Uwzględnienie tych korekt wpłynie również

na poziom funduszy własnych kas. W okresie od stycznia 2013 r. do daty sporządzenia niniejszego raportu przeprowadzono inspekcje we wszystkich kasach. Wartość wyników finansowych w kasach działających na koniec 2016 r. - zgodnie z ustaleniami nadzoru - powinna być skorygowana o 611 mln zł, w tym kwota korekt w wysokości 330,9 mln zł nie została jeszcze uwzględniona w sprawozdawczości kas na koniec 2016 r.

Według metodologii obliczania wymogu kapitałowego, ustalonej rozporządzeniem Ministra Finansów, wymóg kapitałowy dla kas prowadzących działalność zgodnie ze sprawozdawczością na koniec 2016 r. wyniósł 496 mln zł, a niedobór kapitału dla 5% współczynnika wypłacalności wyniósł 290 mln zł. Uwzględniając dodatkowo ustalenia nadzoru inspekcyjnego i analitycznego, niedobór funduszy własnych wzrósłby do kwoty 604 mln zł.

Wykazywany w sprawozdawczości współczynnik wypłacalności na koniec 2016 r. dla kas prowadzących działalność ukształtował się na poziomie 2,08%. Grupa 30 kas wykazała współczynnik wypłacalności na poziomie powyżej 5%, 10 kas - poniżej wymogu ustawowego, w tym: w przypadku 7 kas poziom tego współczynnika był ujemny.

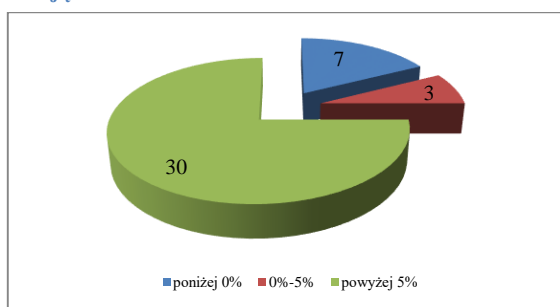
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
współczynnik wypłacalności	5,48%	5,67%	3,99%	3,51%	2,08%
współczynnik wypłacalności (po korektach inspekcyjnych oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	0,78%	1,02%	-0,37%	-0,71%	-1,30%

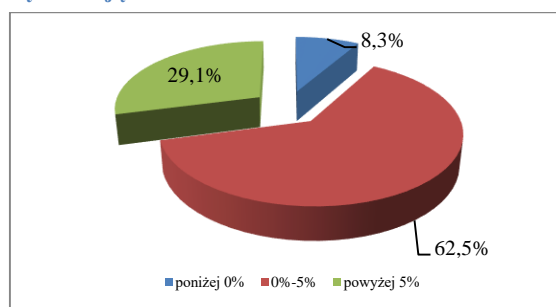
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach

Poziom współczynnika wypłacalności	Liczba kas					Udział w aktywach sektora kas				
	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
poniżej 0%	4	4	3	4	7	2%	2%	2%	5%	8%
0%-5%	6	9	9	6	3	5%	65%	78%	65%	63%
powyżej 5%	35	32	30	31	30	93%	33%	20%	30%	29%

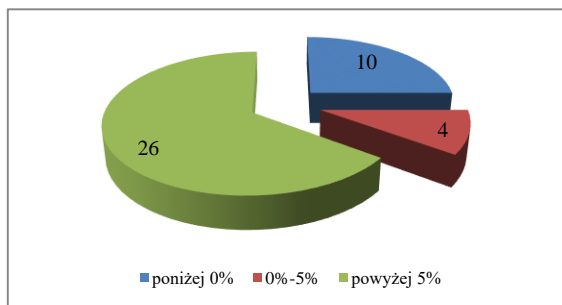
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) – kasy działające

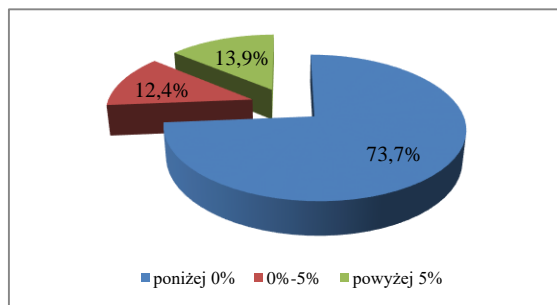
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) – kasy działające

Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające

Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) oraz korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające

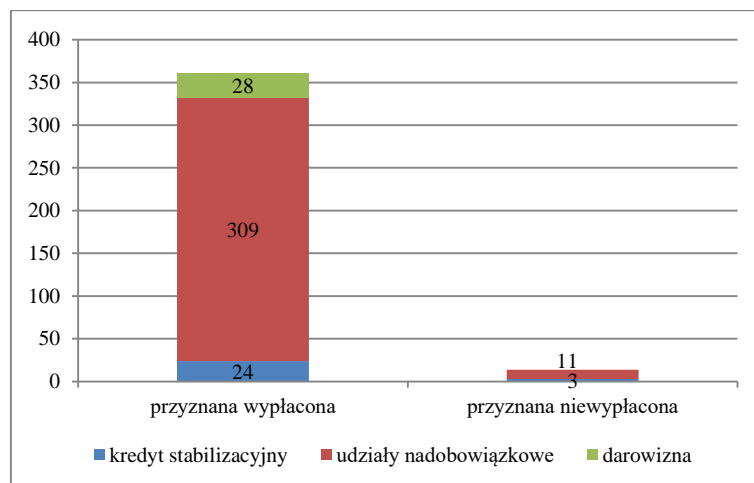
Rozdział 8 Efektywność pomocy z Kasy Krajowej

Na koniec 2016 r. łączne środki przeznaczone przez Kasę Krajową na wsparcie kas wynosiły 557 mln zł, przy czym środki pomocowe (w łącznej kwocie 374 mln zł) otrzymało 27 z 40 działających kas, w tym:

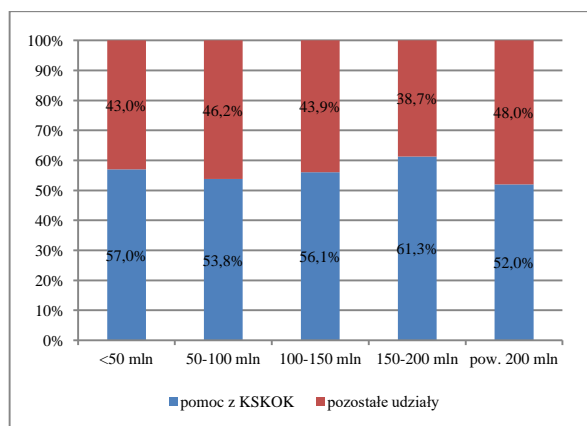
- 18 kas otrzymało pomoc w formie kredytu stabilizacyjnego na łączną kwotę 26,8 mln zł – wypłacono kwotę 23,9 mln zł;
- 25 kas otrzymało pomoc w formie objętych udziałów nadobowiązkowych na łączną kwotę 319,5 mln zł (wypłacono pomoc 24 kasom na kwotę 308,7 mln zł, która bezpośrednio zasilą fundusze własne tych kas, a pozostała kwota oczekuje na wypłatę środków po spełnieniu dodatkowych warunków przez kasę);
- w latach ubiegłych 10 kas obecnie działających otrzymało darowizny z funduszu stabilizacyjnego na łączną kwotę 28,2 mln zł, które to środki także zasiły fundusze własne kas.

Pozostałą kwotę środków pomocowych - w wysokości 132,1 mln zł - otrzymały kasy, które zakończyły działalność (zostały przejęte przez banki lub też zawieszona została ich działalność, a właściwe sądy ogłosiły upadłość tych kas).

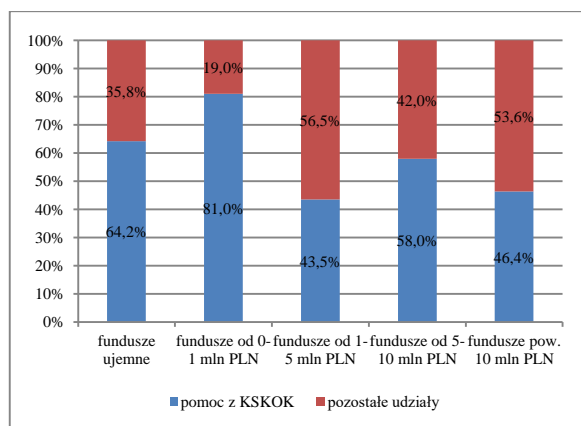
Wykres 38. Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj

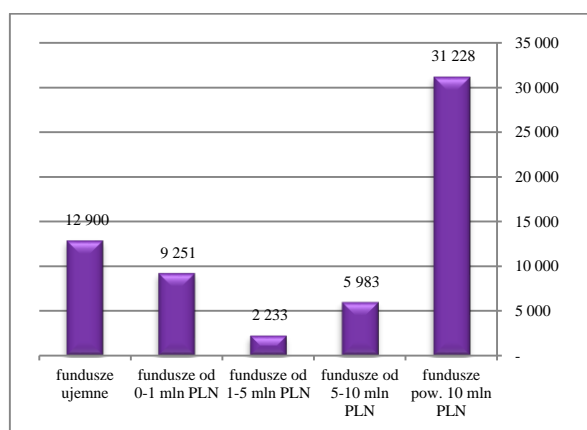
Wykres 39. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec 2016 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas, które otrzymały pomoc)

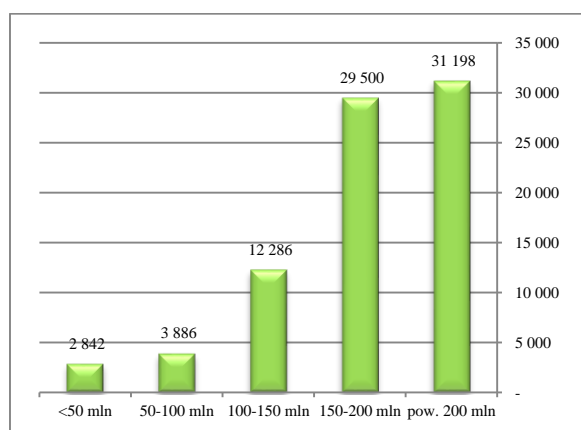
Wykres 40. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w funduszu udziałowym kas działających na koniec 2016 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc)

Wykres 41. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.

Wykres 42. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.

Na koniec 2016 r. 13 kas, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej w łącznej wysokości 207 mln zł, wykazywało zyski z działalności. Sytuacja pozostałych 14 kas, które otrzymały pomoc w wysokości 167 mln zł, nie uległa zmianie - nadal wykazywały straty.

Tabela 34. Kasy działające na koniec grudnia 2016 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
kasy wykazujące zysk bieżący	13	207 168	324 737	42 333
kas wykazujące stratę bieżącą	14	167 485	-156 491	-162 591

Wśród kas, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej, 1 kasa wykazała stratę na koniec 2016 r. – w wysokości ok. 0,09 mln zł.

Tabela 35. Kasy działające na koniec 2016 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej

	Liczba kas	Kwota pomocy udzielonej (w tys. zł)	Fundusze własne (w tys. zł)	Łączny wynik (w tys. zł)
kasy wykazujące zysk bieżący	12	0	37 234	1 814
kas wykazujące stratę bieżącą	1	0	747	-87

Rozdział 9 Wyniki sektora skok

Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
1	Przychody z całokształtu działalności	2 377 896	356 899	752 249	1 136 731	1 717 486
	Przychody z działalności podstawowej	1 169 403	270 230	552 193	833 021	1 120 313
	z tytułu odsetek	993 162	161 833	468 332	714 769	973 554
	z tytułu prowizji i opłat	167 965	106 873	80 030	112 838	141 065
	Inne	8 275	1 524	3 832	5 415	5 693
	Pozostałe przychody operacyjne	928 071	66 051	156 470	232 395	474 796
	zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 518	48	79	120	157
	dotacje	58	12	23	33	45
	przychody z tytułu aktualizacji aktywów trwałych	796 500	38 460	99 318	147 029	354 855
	inne przychody operacyjne	129 996	27 530	57 050	85 213	119 740
	Przychody finansowe	280 422	20 619	43 586	71 315	122 377
	odsetki	51 709	12 049	23 390	34 232	54 283
	aktualizacja wartości inwestycji	127 135	2 654	4 555	7 139	35 179
	zysk ze zbycia inwestycji	67 213	3 922	6 434	13 036	13 312
	Inne	15 236	1 994	2 601	5 760	8 456
2	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	2 347 364	361 491	802 046	1 193 485	1 800 382
	Koszty działalności operacyjnej	1 038 976	223 374	505 107	738 431	984 443
	z tytułu odsetek	260 751	62 444	121 076	177 189	230 718
	z tytułu opłat i prowizji	2 669	592	1 226	1 848	2 516
	amortyzacja	10 459	2 593	47 934	53 883	56 480
	zużycie materiałów i energii	13 303	2 947	5 734	8 057	11 260
	usługi obce	457 095	93 258	196 270	299 210	414 692
	podatki i opłaty	3 337	868	1 684	2 493	3 557
	wynagrodzenia	144 071	34 335	71 085	106 000	141 239
	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	29 394	7 118	14 643	21 549	28 222
	pozostałe koszty rodzajowe	117 781	19 195	45 404	68 120	95 660
	Inne	118	22	50	82	99
	Pozostałe koszty operacyjne	525 636	116 786	243 429	390 839	566 579
	strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 585	45	116	242	370
	odpisy z tytułu aktualizacji wartości kredytów, pożyczek i innych	397 905	94 102	192 831	311 842	459 821
	inne koszty operacyjne	126 146	22 639	50 483	78 755	106 389
	Koszty finansowe	782 752	21 332	53 510	64 215	249 360
	odsetki	5 178	604	803	1 226	5 843
	strata ze zbycia inwestycji	38 005	0	0	535	11 738
	aktualizacja wartości inwestycji	146 097	760	4 358	4 878	32 384
	Inne	593 472	19 968	48 349	57 577	199 395
3	Wynik z działalności podstawowej, w tym	130 427	46 856	47 087	94 590	135 870
	Wynik z tytułu odsetek	732 411	99 389	347 256	537 579	742 836
	Wynik z tytułu opłat i prowizji	165 297	106 280	78 803	110 990	138 550
4	Wynik z działalności operacyjnej, w tym	532 862	-3 879	-39 872	-63 854	44 087
	Różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek	398 595	-55 642	-93 513	-164 813	-104 965
5	Wynik z działalności gospodarczej	30 532	-4 592	-49 797	-56 754	-82 896
6	Wynik finansowy brutto	30 537	-4 592	-49 797	-56 754	-82 896
7	Podatek dochodowy	55 664	1 191	6 870	11 941	36 015
8	Wynik finansowy netto	-24 682	-5 797	-56 684	-68 756	-118 531

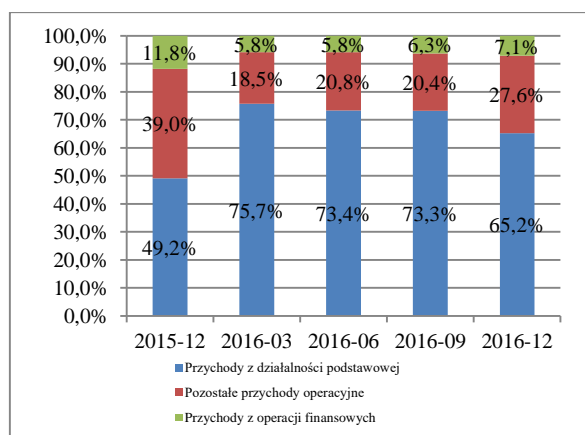
Przychody

Przychody kas prowadzących działalność wynikały głównie z działalności podstawowej, niemniej istotną wartość miały pozostałe przychody operacyjne, w tym z przeprowadzonych jednorazowych transakcji dotyczących sprzedaży wierzytelności oraz aktualizacji wartości portfela kredytowego (spłaty przeterminowanych kredytów i pożyczek). Przychody z działalności podstawowej obniżyły się w 2016 r. o ponad 49 mln zł, tj. o 4,2% w stosunku do końca 2015 roku, co związane było głównie ze spadkiem przychodów prowizyjnych. W omawianym okresie wystąpiły także pojedyncze transakcje o charakterze jednorazowym, niezwiązane bezpośrednio z działalnością podstawową kas, a polegające na sprzedaży przeterminowanych portfeli kredytów i pożyczek. W wyniku tych transakcji przychody kas były wyższe o ok. 312 mln zł. Skala przeprowadzonych transakcji była jednak niższa niż w 2015 roku. W konsekwencji udział przychodów z działalności podstawowej wzrósł z 49,2% w grudniu 2015 r. do 65,2% na koniec grudnia 2016 r., a udział przychodów z działalności operacyjnej zmniejszył się do 27,6%. W związku ze sprzedażą wierzytelności kasy rozwiązały wcześniej utworzone odpisy aktualizujące (ok. 312 mln zł). Pomimo to, w związku z pogarszającą się jakością portfela kredytowego, różnica z aktualizacji wartości kredytów i pożyczek wyniosła (-) 104,9 mln zł – w porównaniu do (+) 398,6 mln zł w grudniu 2015 r.

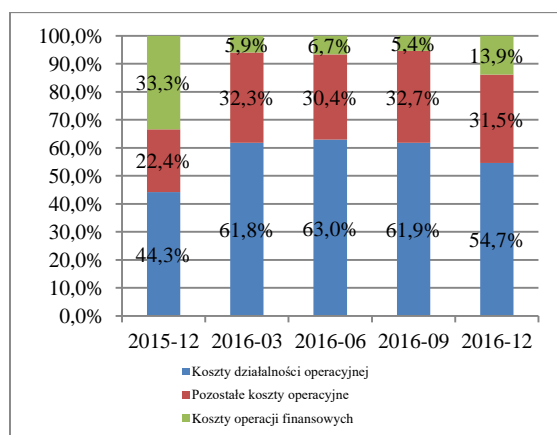
Koszty

W 2016 r. zmianie uległa struktura kosztów, co było związane z opisanym wyżej zmniejszeniem skali jednorazowych transakcji, których wartość odnoszona jest na koszty finansowe. Udział kosztów operacji finansowych w kosztach ogółem obniżył się do 13,9%. Koszty działalności operacyjnej stanowiły 31,5% kosztów, a ich udział w strukturze kosztów w stosunku do grudnia 2015 r. wzrósł o ok. 9,1 p.p. Związane to było z koniecznością aktualizacji wartości portfela kredytowego w wyniku pogorszenia jego jakości. W związku z mniejszą skalą transakcji jednorazowych, w porównaniu do grudnia 2015 r. wzrósł udział kosztów podstawowych z 44,3% do 54,7%.

Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Istotny wpływ na poziom kosztów działalności operacyjnej miały koszty usług obcych, których udział w 2016 r. w strukturze wyniósł 42,1% i był niższy niż przed rokiem o 1,9 p.p. W 2016 r. wzrósł

nieznacznie udział kosztów wynagrodzeń o 0,4 p.p. (z 13,9% w grudniu 2015 r. do 14,3% na koniec 2016 r.). Zmiany w strukturze kosztów wynagrodzeń i kosztów usług obcych bezpośrednio związane były z rezygnacją przez niektóre kasy z outsourcingu niektórych funkcji biznesowych. Istotnie wzrósł koszt amortyzacji, co związane było z dokonanymi korektami w jednej z kas w związku z ustaleniami biegłego rewidenta badającego sprawozdanie tej kasy na dzień ustanowienia zarządcy komisarycznego.

Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

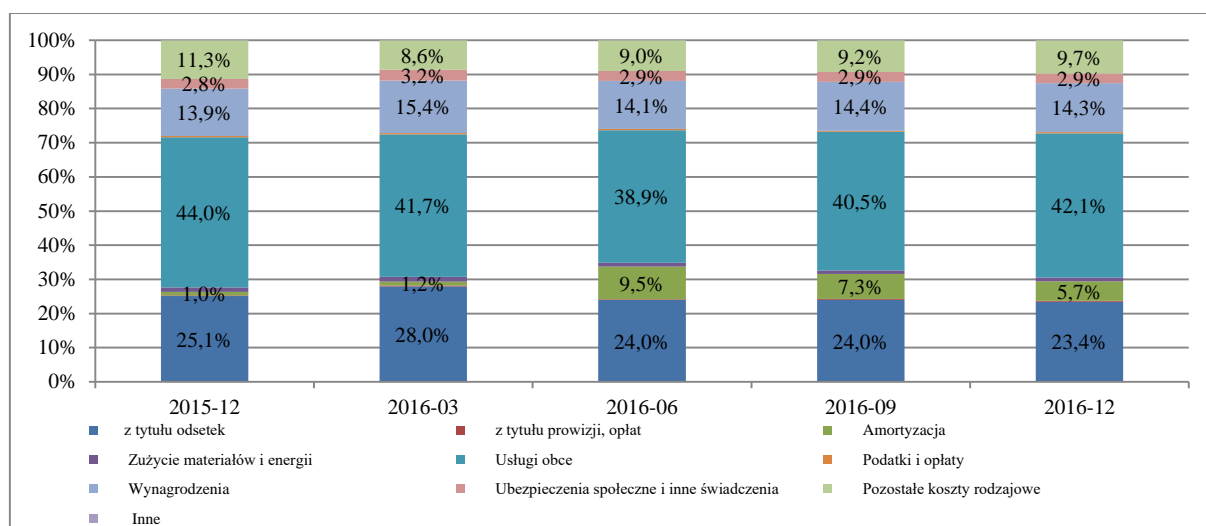

Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wyszczególnienie	12.2014	03.2015	06.2015	09.2015	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
marża odsetkowa ¹¹	9,60%	7,34%	6,35%	5,86%	9,40%	5,51%	9,50%	9,69%	9,94%
rozpiętość odsetkowa ¹²	10,63%	8,33%	7,28%	6,82%	10,38%	6,66%	10,58%	10,72%	10,92%

Wynik finansowy

Kasy prowadzące działalność na koniec 2016 r. wykazały w sprawozdawczości stratę w wysokości 118,5 mln zł, natomiast w 2015 r. wykazały stratę w wysokości 24,6 mln zł. Negatywny wpływ na wyniki kas miały: pogarszająca się jakość portfela kredytowo-pożyczkowego oraz spadek przychodów z działalności podstawowej.

Na koniec 2016 r. 25 kas wykazało zysk netto z działalności (w porównaniu do wyników kas za 2015 r. wzrost o 3 kasy). Wzrósł także udział aktywów kas wykazujących zysk w aktywach sektora i wyniósł ok. 84,17% (wzrost do analogicznego okresu roku ubiegłego o 3,39 p.p.). Jednocześnie zysk netto tych kas wykazany na koniec 2016 r. (44,1 mln zł) w stosunku do 2015 roku obniżył się o 2,4 mln zł, tj. o 5,3%.

¹¹ Marża odsetkowa obliczona jako: wynik z odsetek / średnie saldo kredytów brutto *100%

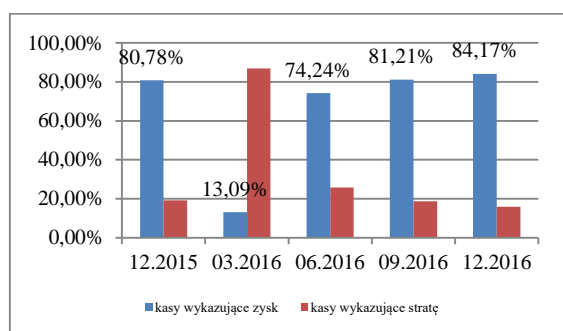
¹² Rozpiętość odsetkowa obliczona jako: [(odsetki otrzymane/średnie saldo kredytów brutto) – (odsetki zapłacone /średnie saldo depozytów)]*100%.

Udział aktywów kas wykazujących stratę na koniec 2016 r. w aktywach sektora wynosił 15,83% (spadek o 3,39 p.p.). Strata netto tych kas wykazana na koniec 2016 r. (162,6 mln zł) w stosunku do 2015 r. uległa zwiększeniu o 7 mln zł, tj. o 4,4%.

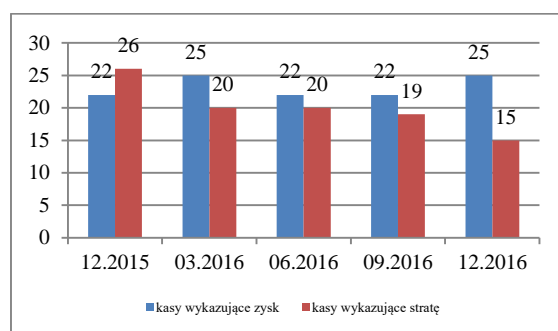
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Liczba SKOK ogółem	48	45	42	41	40
- liczba kas wykazujących zysk bieżący	22	25	22	22	25
- udział w aktywach sektora	80,78%	13,09%	74,24%	81,21%	84,17%
- łączna wartość zysku netto (w tys. zł)	46 619	3 736	25 572	31 466	44 147
- liczba kas wykazujących stratę bieżącą	26	20	20	19	15
- udział w aktywach sektora	19,22%	86,91%	25,76%	18,79%	15,83%
- łączna wartość strat netto (w tys. zł)	-155 851	- 11 298	-20 698	-96 720	-162 678

Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok

Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto

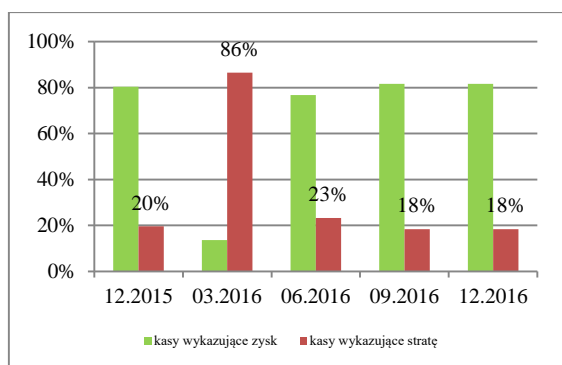
Z danych sprawozdawczych kas wynika, że w stosunku do grudnia 2015 r. zmniejszył się udział kas wykazujących stratę netto w portfelu kredytowym sektora z 20% w grudniu 2015 r. do 18% na koniec 2016 r. W przypadku depozytów udział kas wykazujących stratę zmniejszył się podobnie - z 21% w grudniu 2015 r. do 19% na koniec 2016 r.

Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Kredyty w sektorze skok	6 524 441	6 351 578	6 304 528	6 292 273	6 271 210
Kredyty kas wykazujących zysk netto	5 246 776	861 380	4 837 794	5 135 501	5 288 617
Kredyty kas wykazujących stratę netto	1 277 665	5 490 198	1 466 734	1 156 772	982 593
Udział kredytów kas wykazujących zysk netto w kredytach sektora skok (w %)	80%	14%	77%	82%	82%
Udział kredytów kas wykazujących stratę netto w kredytach sektora skok (w %)	20%	86%	23%	18%	18%

Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
Depozyty w sektorze skok	11 873 273	11 211 807	10 965 170	10 867 625	10 942 737
Depozyty kas wykazujących zysk netto	9 324 507	1 441 488	8 109 769	8 760 254	9 008 406
Depozyty kas wykazujących stratę netto	2 548 767	9 770 319	2 855 400	2 107 371	1 934 331
Udział depozytów kas wykazujących zysk netto w depozytach sektora skok (w %)	79%	13%	74%	81%	81%
Udział depozytów kas wykazujących stratę netto w depozytach sektora skok (w %)	21%	87%	26%	19%	19%

Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok

Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok

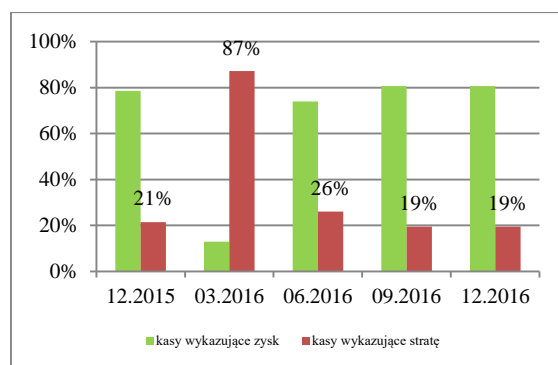

Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec 2016 r.

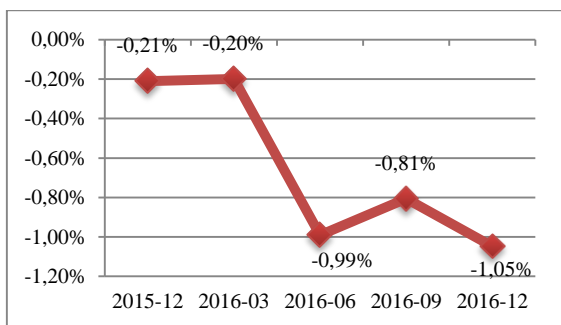
Lp.	Wyszczególnienie/Wskaźnik	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
1	Wynik finansowy netto (w tys. zł)	-24 682	-5 797	-56 684	-68 756	-118 531
2	Wynik finansowy netto/średnie aktywa (ROA)	-0,21%	-0,20%	-0,99%	-0,81%	-1,05%
	Wynik finansowy netto/średnie fundusze podstawowe (ROE) ¹³	-4,36%	-3,98%	-27,98%	-25,76%	-57,48%
	Koszty/dochody (C/I) ¹⁴	123,27	83,97	93,30	89,08	98,38
3	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z działalności podstawowej (wynik ze sprzedaży)	796,60%	476,72%	1072,71%	780,66%	724,55%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik z tytułu odsetek	141,86%	224,75%	145,46%	137,36%	132,53%
	Koszty działania kas (koszty działalności operacyjnej)/wynik pozaodsetkowy	628,55%	210,17%	640,97%	665,32%	710,53%
4	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	3 652	3 703	3 711	3 729	3 744

W analizowanym okresie pogorszeniu uległy wskaźniki rentowności ROA i ROE co związane było ze wzrostem poziomu strat. Poprawie natomiast uległ wskaźnik C/I, którego wartość jest mniejsza od 100, co oznacza, że koszty (bez kosztów odpisów aktualizujących) są mniejsze niż przychody kas.

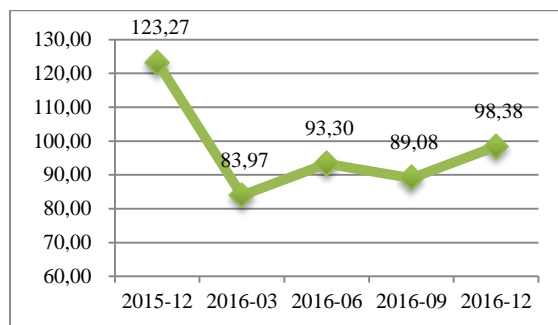
¹³ W przypadku, gdy fundusze własne są ujemne, wskaźnik ROE nie jest obliczany.

¹⁴ Bez kosztów i przychodów związanych z aktualizacją portfela kredytowego.

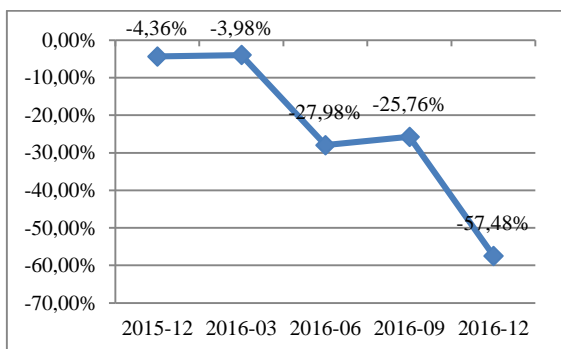
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK

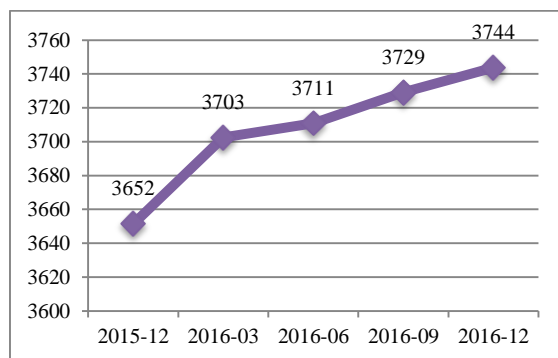
Wykres 51. Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK

Wykres 52. Poziom ROE w sektorze SKOK

Wykres 53. Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł)

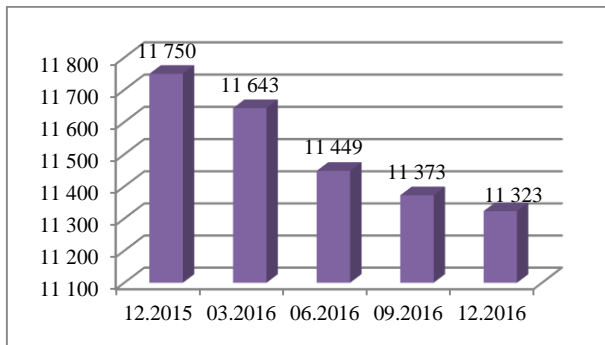

Rozdział 10 Wybrane dane charakteryzujące sytuację w sektorze skok

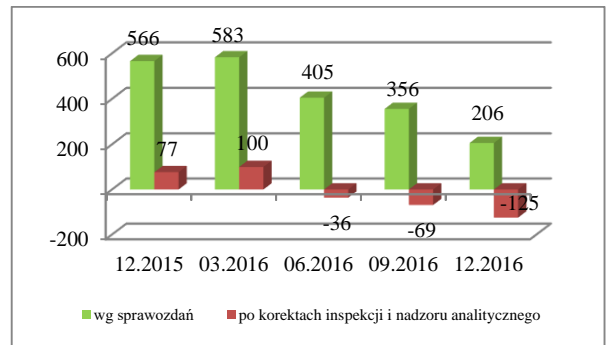
Tabela 1. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	12.2015	03.2016	06.2016	09.2016	12.2016
1	Suma bilansowa	11 749 506	11 643 086	11 448 594	11 372 557	11 323 031
2	Wybrane pozycje rachunku zysków i strat					
	Wynik ze sprzedaży	130 427	46 856	47 087	94 590	135 870
	Wynik z działalności operacyjnej	532 862	-3 879	-39 872	-63 854	44 087
	Wynik z działalności gospodarczej	30 532	-4 592	-49 797	-56 754	-82 896
	Wynik finansowy netto	-24 682	-5 797	-56 684	-68 756	-118 531
3	Wybrane pozycje bilansu					
	Aktywa trwałe	7 315 871	7 482 880	7 378 261	6 979 026	6 808 952
	Aktywa obrotowe	4 433 635	4 160 206	4 070 332	4 393 531	4 514 079
	Wartość pożyczek udzielonych członkom przez SKOK ogółem	6 210 778	6 226 861	6 264 172	6 290 366	6 271 210
	Kapitał (fundusz) własny wg bilansu	514 602	531 029	365 371	318 649	180 847
	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	11 234 904	11 112 057	11 083 223	11 053 907	11 142 184
	Depozyty ogółem	10 975 068	10 883 736	10 868 099	10 864 989	10 942 737
4	Adekwatność kapitałowa SKOK					
	Fundusze własne według ustawy o skok	566 176	582 950	405 205	355 919	206 226
	Wymóg kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	516 244	514 310	508 060	506 440	496 031
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	49 932	68 640	-102 856	-150 520	-289 805
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF	5,48%	5,67%	3,99%	3,51%	2,08%
	Fundusze własne wg ustawy o skok (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	76 838	99 723	-36 067	-68 947	-124 717
	Niedobór/nadwyżka funduszy własnych w stosunku do nowego wymogu kapitałowego	-414 939	-390 425	-522 064	-554 143	-604 201
	Współczynnik kapitałowy obliczony zgodnie z rozporządzeniem MF (po uwzględnieniu wyników inspekcji oraz bieżącego nadzoru analitycznego)	0,78%	1,02%	-0,37%	-0,71%	-1,30%

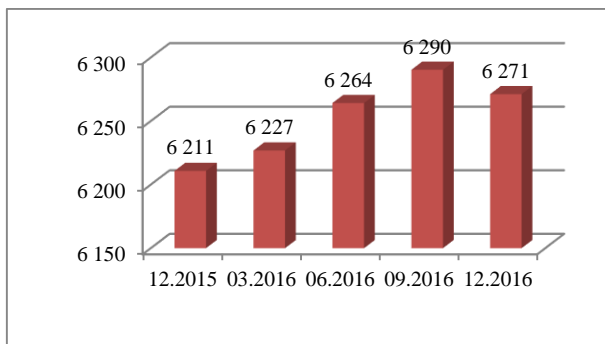
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

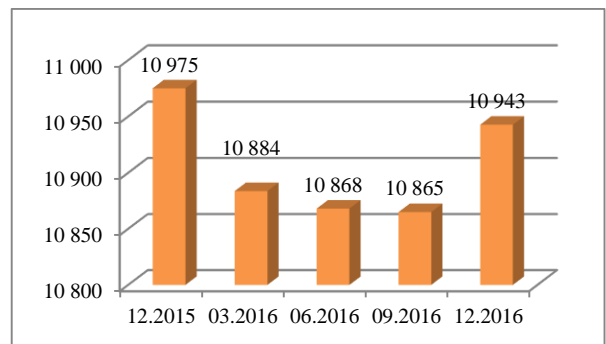
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

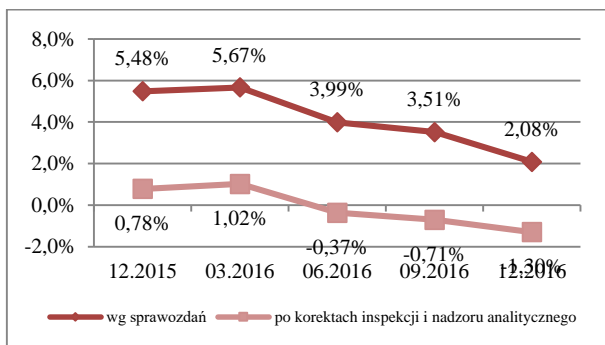
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

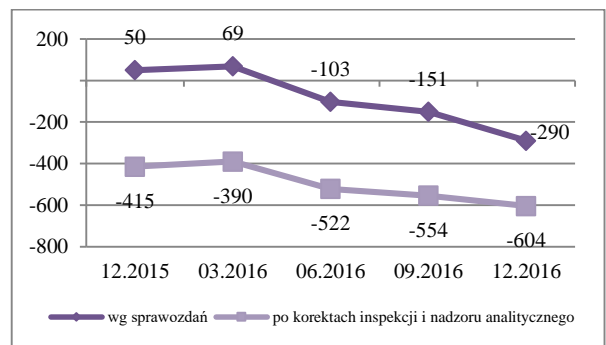
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

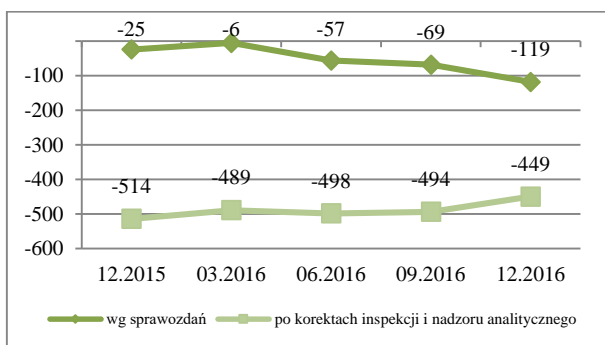
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

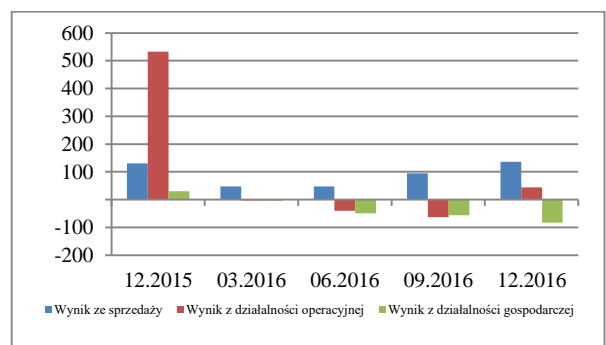
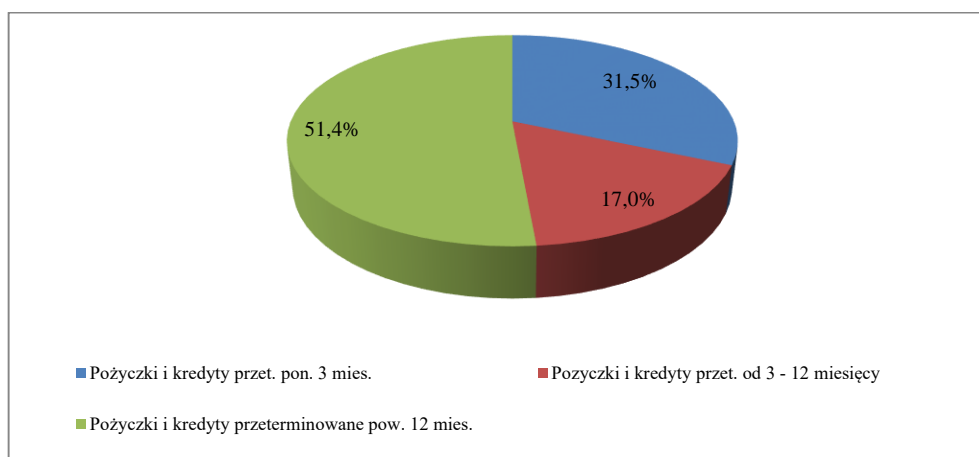

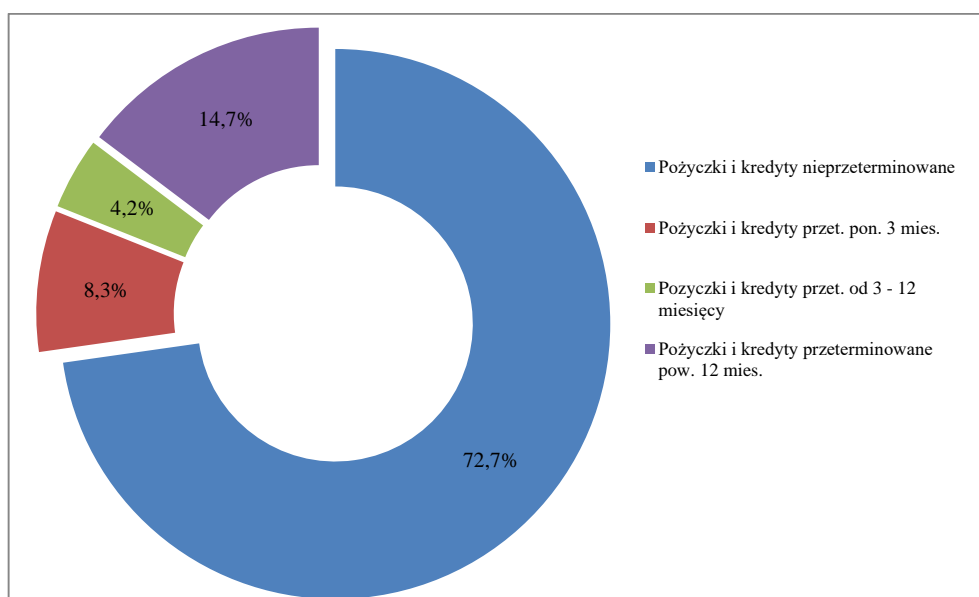
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2016-12	
		Wartość	Udział w portfelu kredytów zagrożonych
1	Kredyty przeterminowane ogółem (wartość bilansowa brutto), w tym:	1 887 526	100,00%
a)	- kredyty przeterminowane do 3 miesięcy	595 246	31,54%
b)	- kredyty przeterminowane od 3 do 12 miesięcy	321 659	17,04%
c)	- kredyty przeterminowane powyżej 12 miesięcy	970 622	51,42%
2	Utworzony odpis aktualizacyjny	1 122 056	

Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – grudzień 2016 r.

Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – grudzień 2016 r.

Spis tabel

Tabela 1. Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (40 kas działających na koniec 2016 r.)..5	5
Tabela 2 Główne wielkości charakteryzujące sektor skok (kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych)6	6
Tabela 3. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec 2016 r. (w tys. zł)7	7
Tabela 4. Wartość pożyczek udzielonych członkom przez kasy prowadzące działalność na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych (w tys. zł)8	8
Tabela 5. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.....9	9
Tabela 6. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.....10	10
Tabela 7. Struktura portfela kredytowego (ujęcie podmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych10	10
Tabela 8. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.11	11
Tabela 9. Struktura portfela kredytowego (ujęcie przedmiotowe) w tys. zł – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....11	11
Tabela 10. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....12	12
Tabela 11. Struktura portfela kredytowego – kasy działające na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych.....12	12
Tabela 12. Struktura portfela restrukturyzowanego (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....13	13
Tabela 13. Struktura pozostałych aktywów kas w tys. zł – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....14	14
Tabela 14. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....15	15
Tabela 15. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.....15	15
Tabela 16. Kredyty i pożyczki ze stwierdzoną utratą wartości w tys. zł – kasy działające wg poszczególnych okresów sprawozdawczych16	16
Tabela 17. Kredyty i pożyczki przeterminowane w podziale na okresy przeterminowania w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....17	17
Tabela 18. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale na rodzaje w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające17	17
Tabela 19. Struktura kredytów przeterminowanych w podziale podmiotowym (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....17	17
Tabela 20. Struktura sprzedanych wierzytelności – kasy działające na koniec grudnia 2016 roku...18	18
Tabela 21. Wartość środków płynnych w tys. zł – kasy działające19	19
Tabela 22. Środki płynne w tys. zł – kasy działające.....19	19

Tabela 23. Relacja kredytów do depozytów ogółem w tys. zł – kasy działające.....	20
Tabela 24. Struktura źródeł finansowania działalności kas w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Tabela 25. Zobowiązania finansowe w podziale na podmioty i produkty w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Tabela 26. Wartość depozytów w tys. zł – kasy działające na koniec 2016 r.....	22
Tabela 27. Struktura depozytów wg podmiotów (grudzień 2016 r.) dane w tys. zł – kasy działające.....	22
Tabela 28. Średnia wartość depozytu (grudzień 2016 r.) w zł – kasy działające.....	22
Tabela 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające	24
Tabela 30. Adekwatność kapitałowa kas (kasy działające na koniec grudnia 2016 r.)	25
Tabela 31. Struktura funduszy własnych kasy działające na koniec 2016 r. (dane w tys. zł).....	25
Tabela 32. Współczynnik wypłacalności kas prowadzących działalność na koniec 2016 r.	27
Tabela 33. Liczba kas pod względem poziomu współczynnika wypłacalności oraz udziały tych kas w aktywach.....	27
Tabela 34. Kasy działające na koniec grudnia 2016 roku, które otrzymały pomoc z Kasy Krajowej	29
Tabela 35. Kasy działające na koniec 2016 roku, które nie otrzymały pomocy z Kasy Krajowej	29
Tabela 36. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.....	30
Tabela 37. Marża i rozpiętość odsetkowa - kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	32
Tabela 38. Liczba skok prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego wg uzyskanego wyniku finansowego netto.....	33
Tabela 39. Wartość udzielonych kredytów i depozytów w kasach prowadzących działalność na koniec okresu sprawozdawczego - w tys. zł	33
Tabela 40. Wybrane miary efektywności sektora skok – kasy działające na koniec 2016 r.....	34
Tabela 41. Wybrane charakterystyki sektora skok (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	36
Tabela 42. Kredyty zagrożone (przeterminowane) w SKOK (w tys. zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	38

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium wielkości aktywów (dane na koniec 2016 r.).....	6
Wykres 2. Udziały poszczególnych grup kas w aktywach sektora SKOK (dane na koniec 2016 r.)	6
Wykres 3. Udziały kas pogrupowanych wg liczby członków w ogólnej liczbie członków SKOK (dane na koniec 2016 r.).....	7
Wykres 4. Liczba kas w poszczególnych grupach z zastosowaniem kryterium liczby członków (dane na koniec 2016 r.	7
Wykres 5. Struktura portfela kredytowego wg terminu zapadalności (w tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.	8
Wykres 6. Struktura portfela wg terminów pierwotnych (w tys. zł) - grudzień 2016 r. - kasy działające na koniec 2016 r.	9
Wykres 7. Struktura portfela kredytowego wg terminów pierwotnych (grudzień 2016 r.) – kasy działające na koniec 2016 r.	9
Wykres 8. Udziały poszczególnych rodzajów kredytów w portfelu kredytowym (grudzień 2016 r.) – kasy działające na koniec 2016 r.	11
Wykres 9. Struktura portfela kredytowego wg ilości (grudzień 2016 r.) – kasy działające	13
Wykres 10. Struktura portfela kredytowego wg kwoty (grudzień 2016 r.) – kasy działające	13
Wykres 11. Udział kredytów i pożyczek restrukturyzowanych w portfelu (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	13
Wykres 12. Struktura portfela restrukturyzowanego w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	13
Wykres 13. Udział poszczególnych składników aktywów finansowych w aktywach ogółem (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	15
Wykres 14. Udział pożyczek i kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym na koniec 2016 r. – kasy działające	16
Wykres 15. Udział pożyczek i kredytów przeterminowanych w podziale na okresy (grudzień 2016 r.) – kasy działające	17
Wykres 16. Udział poszczególnych rodzajów kredytów przeterminowanych w portfelu (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	17
Wykres 17. Udział aktywów płynnych w aktywach ogółem – grudzień 2016 r. – kasy działające ..	19
Wykres 18. Struktura środków płynnych kas - stan na koniec grudnia 2016 r. – kasy działające.....	20
Wykres 19. Rozwój portfela kredytów i depozytów - w mln zł	20
Wykres 20. Relacja kredytów do depozytów ogółem.....	20
Wykres 21. Struktura źródeł finansowania działalności kas w mln. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	21
Wykres 22. Struktura depozytów w mln zł – kasy działające.....	22
Wykres 23. Struktura depozytów w mln zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające.....	22

Wykres 24. Liczba rodzajów rachunków depozytowych w tys. (grudzień 2016 r.) – kasy działające	22
Wykres 25. Struktura depozytów ogółem wg kwoty w mln zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające	23
Wykres 26. Struktura depozytów ogółem wg kwoty (grudzień 2016 r.) – kasy działające	23
Wykres 27. Struktura depozytów ogółem wg liczby rachunków w tys. (grudzień 2016 r.) – kasy działające	23
Wykres 28. Struktura depozytów ogółem pod względem liczby rachunków (grudzień 2016 r.)	23
Wykres 29. Zobowiązania z tytułu oszczędności wg wartości bilansowej w podziale na terminy pierwotne w tys. zł (grudzień 2016 r.) – kasy działające	24
Wykres 30. Struktura depozytów wg terminów pierwotnych mln zł – kasy działające na koniec 2016 r.	24
Wykres 31. Średnie oprocentowanie depozytów w kasach i bankach	24
Wykres 32. Wielkość możliwej do pokrycia straty z funduszy własnych - kasy działające na koniec 2016 r. (dane w mln zł)	26
Wykres 33. Struktura funduszy własnych - kasy działające na koniec grudnia 2016 r. (dane w mln zł)	26
Wykres 34. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) – kasy działające	27
Wykres 35. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) – kasy działające	27
Wykres 36. Podział kas z uwagi na poziom wykazywanego współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego i analitycznego – kasy działające	28
Wykres 37. Udziały w aktywach kas z uwzględnieniem poziomu współczynnika wypłacalności (grudzień 2016 r.) z uwzględnieniem korekt nadzoru inspekcyjnego oraz analitycznego – kasy działające	28
Wykres 38. Wielkość udzielonej dotychczas przez Kasę Krajową pomocy ze względu na jej rodzaj	28
Wykres 39. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec 2016 r. wg sumy bilansowej (dotyczy kas które otrzymały pomoc)	29
Wykres 40. Udział pomocy w formie udziałów nadobowiązkowych w fundusze udziałowym kas działających na koniec 2016 r. wg funduszy własnych (dotyczy kas, które otrzymały pomoc)	29
Wykres 41. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg wielkości funduszy własnych (tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.	29
Wykres 42. Średnia wielkość pomocy przyznana kasom wg sumy bilansowej (tys. zł) – kasy działające na koniec 2016 r.	29
Wykres 43. Struktura przychodów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	31
Wykres 44. Struktura kosztów z działalności SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r. ...	31

Wykres 45. Struktura kosztów działalności operacyjnej kas – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	32
Wykres 46. Udział kas wykazujących zysk i stratę w aktywach sektora skok	33
Wykres 47. Liczba kas wg uzyskanego wyniku finansowego netto	33
Wykres 48. Udział portfeli kredytowych kas wykazujących zysk i stratę w kredytach sektora skok	34
Wykres 49. Udział w depozytach kas wykazujących zysk i stratę w depozytach sektora skok	34
Wykres 50. Poziom ROA w sektorze SKOK.....	35
Wykres 51. Wskaźnik koszty/dochody (C/I) w sektorze SKOK	35
Wykres 52. Poziom ROE w sektorze SKOK	35
Wykres 53. Aktywa na zatrudnionego w sektorze SKOK (w tys. zł).....	35
Wykres 54. Suma bilansowa SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	37
Wykres 55. Kapitał (fundusz) własny SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	37
Wykres 56. Pożyczki i kredyty netto (w mln zł.) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	37
Wykres 57. Wartość depozytów SKOK ogółem (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	37
Wykres 58. Współczynnik wypłacalności w sektorze SKOK – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.....	37
Wykres 59. Niedobór funduszy własnych w stosunku do wymogu kapitałowego w sektorze SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	37
Wykres 60. Wynik finansowy netto SKOK (w mln zł) – kasy działające na koniec grudnia 2016 r.	37
Wykres 61. Wybrane pozycje rachunku zysków i strat SKOK (w mln zł) – kasy działające koniec grudnia 2016 r.	37
Wykres 62. Struktura kredytów przeterminowanych w SKOK – grudzień 2016 r.....	38
Wykres 63. Udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem w SKOK – grudzień 2016 r.....	38